

HET ARCHIEF VAN DE TAFEL VAN DE H. GEEST VAN 's-HERTOGENBOSCH

Regesten van oorkonden en andere stukken

**deel 16
nr's 3776 - 3912
1540 - 1559**

**door
dr. A.C.M. Kappelhof
Den Haag
versie 2018**

Met ingang van dit deel is de gulden, tenzij anders wordt vermeld, in de transacties altijd een gulden van 20 stuivers het stuk.

3776.

1540, 12 januari

Vestiging erfcijns huizen Tafel Hinthamererstraat

Mr. Jan van der Stegen handelend in aanwezigheid en met toestemming van de provisor Godfried Simons vestigt ten behoeve van jonkvrouwe Johanna weduwe van Gerrit 'Sandalyns' een erfcijns van 7 Karolusgulden uit vier aaneen gelegen huizen van de Tafel aan de Hinthamerstraat.

Ligging: tussen mr. Bartholomeus van Meerlaar priester en Marcel Hendriksz. kramer, strekkend van de straat tot aan het water.

De rente mag altijd worden afgelost met 140 gulden.

De oorkonde is ingeknipt als bewijs dat de rente later is afgelost.

3776bis

1540, 12 januari

Identiek aan nr. 3774.

3777.

1540, 4 februari

Uitgifte erfcijns huis Hintham

Marcel z.v.w. Jacob z.v.w. Simon 'Luparts' geeft in erfcijns uit aan Arnt z.v.w. Jan Dirksz. een huis, erf, hof en aangelegen land groot 1 sesterzaad in het Vrijdom van 's-Hertogenbosch in Hintham bij de kapel van St. Anthonius.

3778.

1540, 4 februari

Losbaarheid erfcijns Hintham

Arnd z.v.w. Jan Dirksz. (zie nr. 3775) mag de erfcijns altijd aflossen met 33 Karolusgulden. Zie voor de naasting nr. 3787.

3779.

1540, 19 februari

**Testament Willem Baliaart (uittreksel)
land Maren**

Notaris Hendrik Lokeman van 's-Hertogenbosch clericus van het bisdom Luik oorkondt. Op 22 november heeft Willem z.v. Jan Baliaarts poorter van 's-Hertogenbosch zijn gezegelde

en gesloten testament bij hem ingeleverd. Hij lag ziek op bed, maar was bij zinnen. Dit geschiedde in het woonhuis van Willem in de Verwersstraat en als getuigen waren daarbij aanwezig Frans Petersz. en Andries Jansz. van Erp inwoners van 's-Hertogenbosch. Nadat Willem overleden was is de notaris op 19 februari 1540 wederom het huis van Willem binnengegaan en heeft daar het testament geopend en bekend gemaakt. Hij deed dit op verzoek van Adriaan de Ruiters notaris en executeur van het testament. Als getuigen waren daarbij aanwezig Jan van 'Mirloe' priester, Herbert Brands en meer mensen allen inwoners van 's-Hertogenbosch. Daar waren ook verzameld Peter en Dirk 'Baeliaert' en andere erfgenamen.

Volgt de tekst van een deel van het op papier geschreven testament geschreven in het Nederlands. Hij maakt dit testament om ruzie tussen de erfgenamen te voorkomen en maakt gebruik van de bevoegdheid hem verleend in een eerder testament gemaakt met Ermgard zijn eerste vrouw om over zijn goederen te beschikken. De stukken daarover berusten onder hem. Hij doet dit met instemming van zijn tweede vrouw Katryn d.v. Willem die Raat. Hij vermaakt aan de fabriek van de St. Lambertuskerk in Luik 2 stuivers eens en aan de St. Janskerk in 's-Hertogenbosch 10 Karolusgulden eens bestemd voor de bouw ('reparatie'). Verder stelt hij onder andere aan de executeurs 1 morgen en een achtste deel van een morgen land in Maren 'in den Grooten Marenschen Weerdt' ter beschikking met de opdracht dit te verkopen. De opbrengst ervan gaat voor de helft naar de Tafel van de H. Geest en voor de andere helft naar de arme mensen in het Groot Gasthuis. Als de erfgenamen hier bezwaar tegen hebben, mogen zij ook 50 Karolusgulden uitkeren aan ieder van deze instellingen. Hij benoemt tot executeurs Adriaan Zegerszoon de Ruiters, Klaas Arntsz. en 'Katherina Willems die Raets' dochter van zijn huidige tweede vrouw. Ondertekend met 'Ick Willem Baeliaert'.

3780.

1540, 3 april

Vestiging erfcijns huis Tafel Orthenstraat

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest handelend in aanwezigheid en met toestemming van de provisor Godfried Simonsz. vestigt ten behoeve van Godfried Grotaart van Oss die weer handelt in naam van Jan Willemsz. van Tilburg bakker een erfcijns van 7 ½ Karolusgulden. Onderpand is een huis, erf, hof en een leeg erfgoed aan de Orthenstraat.

Ligging: tussen Albert van der Donk velblotter en de erfgenamen van Jacob van den Venne strekkend van de straat tot aan de Dieze.

De rente mag altijd worden afgelost met 150 Karolusgulden.

De oorkonde is ingeknipt als bewijs dat de rente is afgelost.

Zie nr. 3802.

3780bis

1540, 3 april

Identiek aan nr. 3778. Dit exemplaar was bestemd voor de Tafel en is ook ingeknipt.

3781.

1540, 12 april

Overdracht erfpacht Oisterwijk

'Wouter Roelof Peynenborchsz. en Gysbert van Megen' schepenen van Oisterwijk oorkonden. Adriaan z.v.w. Arien de Smid vestgt ten behoeve van Jan van veen Robbrechtsz. een erfpacht van ½ mud rogge Oisterwijske maat uit een stuk heiveld gend. 'Leppers Hoeve' groot 12 lopenzaad in Oisterwijk op de Dieze met de gemeynte aan de west- en noordzijde en
Taal: Nederlands.

3782.

1540, 12 april

Losbaarheid erfpacht Oisterwijk

Voor dezelfde schepenen van Oisterwijk verklaart Jan van Veen dat de erfpacht (zie nr. 3779) altijd mag worden afgelost met 25 Karolusgulden.

3783.

1540, 12 april

Proces Raad van Brabant bedrog met land in Oerle

Keizer Karel handelend als hertog van Brabant draagt de eerste deurwaarder het volgende op. Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest heeft bij ons een verzoek ingediend. Wijlen Wouter 'Schoney' pachter van de Tafel op de hoeve in Oerle heeft in opdracht van Jan Kannepaart meester van de Tafel van Jan de 'Lauwere' 30 of 32 jaar geleden een stuk erf gekocht genaamd De Zandkuilen. Jan van Erp later meester van de Tafel heeft de koopakte niet kunnen vinden. De suppliant meent echter dat de Tafel wel degelijk eigenaar is van het land. Jan de Lauwere heeft Jan van Erp echter wijs gemaakt dat hij de ware eigenaar was en hem bedrogen. Er vond een ruil plaats waarbij de Tafel van Jan het land de Zandkuilen kreeg gelegen in Oerle 'aen den Berct' en Jan van de Tafel een stuk land in Oerle ten dele 'winnende landt' en ten dele heide gend. dat Heesterveld en 91 Karolusgulden. De transactie is verleden voor schepenen van 's-Hertogenbosch. De Tafel heeft zijn eigen grond gekregen en heeft grote schade geleden. Het land De Zandkuilen is 16 lopenzaad groot en ten dele beplant met eikenbomen en houtwas. Het land was bij het aangaan van de ruil wel 300 Karolusgulden waard zo niet meer. Mr. Van der Stegen wil de 91 Karolusgulden terughebben. De keizer gelast Jan de Lauwere of zijn erfgenamen te dagvaarden voor de Raad van Brabant in Brussel.

3783a.

1540, 2 mei

Erfdeling land Oerle en Blaarthem

Schepenen van Oerle oorkonden. Jan en Rutger k.v. Jan Peter Stouwerszoon hebben de erfenis gedeeld van hun vader Peter Stouwerszoon en hun moeder Aleid, zoals zij daarin door

schepenen van Oerle op 13 mei 1535 gevest zijn.

Aan Jan worden toebedeeld:

1. een huis met erf grenzend aan de pastoor van Oerle en aan broer Rutger (tussen beide erf is een sloot gegraven), verder grenzend aan de abdij van Postel en aan de gemene straat
2. een kamp gend. Dat Heesterveld grenzend aan de pastoor van Oerle
3. een daaraan grenzend kamp gend. 'Dlaer' grenzend aan de pastoor van Oerle en aan broer Rutger
4. een akker grenzend aan de gemene weg komend van Berkt en lopend naar de kerk
5. een erf gend. De Langenbocht met een aangrenzend heiveldje en een drieske grenzend aan de Tafel van de H. Geest van 's-Hertogenbosch
6. een 'buchtien' grenzend aan de straat van Kerkoerle naar Zonderwijk en aan broer Rutger
7. twee akkertjes 'int Ecker' ieder 3 lopenzaad groot gend. 'den Raeyenecker' en de Molenstreep
8. een heiveld gend. 'D'meerken' grenzend aan de vooraard van Kerkoerle en aan de abdij van Postel
9. een heesterveldje 'aen den Hazenketel
10. een beemd in Blaarthem in 'den Venecker'

Jan betaalt daaruit de volgende lasten:

- a. uit het huis met de 'aensceden' 2 mud rogge
- b. 1 mud rogge uit 5 mud rogge in Eindhoven aan Aart Rutger 's Herenzoon
- c. de grondcijns

Taal: Nederlands

Van deze oorkonde gaven schepenen van 's-Hertogenbosch op 28 januari 1540 een vidimus af. Zie nr. 3788a.

3784.

1540, 3 mei

Exploot

Merten Timmermans deurwaarder van de Raad van Brabant bericht aan de Raad dat hij zich op 3 mei 1540 heeft gemeld ten huize van Arnd Hendrik Petersz. man van Katryn d.v. Jan die Lauwere wonend in Wintelre. In de vrijheid van Oerle heeft hij zich gemeld bij Aleid weduwe van Jan die Lauwere en Peter, Jan en Rutger kinderen van Jan en bij Hendrik van Eyck hun zwager. Hij heeft hen allen gedagvaard om in Brussel voor de Raad van Brabant te verschijnen op 23 juni aanstaande om te vernemen dat de ruil ongeldig is en dat de erfgenamen van Jan die Lauwere de 91 gulden moeten terugbetalen. Arnd heeft geantwoord tevreden te zijn voor zover de zaak hem aanging, Aleid heeft gezegd zich te zullen verzetten.

Getekend door Timmermans en geschreven op papier.

3785.

1540, 26 mei

Overdracht land Geffen

'Reyner van Hoemen, Gherit Didden en Symon Mathysz.' schepenen van de vrijheid Oss oorkonden.

Klaas z.v.w. Broos Rulens draagt over aan Macharius de Leeuw ten behoeve van mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest een stukje land in Geffen aan de Bergsestraat bij de hoeve van de Tafel en grenzend aan land van de Tafel.

3786.

1540, 2 september

Testament Luitgaard Berwouts (uittreksel)

losrente

kleding voor de armen

Notaris Hendrik Lokeman van 's-Hertogenbosch clericus van het bisdom Luik oorkondt. Jonkvrouwe Luitgaard d.v.w. Ruter Berwouts en weduwe van Walraven van Erp maakt haar testament.

Zij is ziek van lichaam en zit bij haar bed in een stoel, maar zij is geheel bij zinnen.

Zij wil begraven worden bij haar vader in het klooster van de minderbroeders in 's-Hertogenbosch.

Zij vermaakt aan de fabriek van de St. Lambertuskerk in Luik 2 stuivers eens en aan de St. Janskerk 1 Karolusgulden eens. Verder vermaakt zij onder andere een erflosrente van 21 Karolusgulden door haar gekocht van de Staten van Brabant of van de domeinen. Voor dat geld moet ieder jaar gekocht worden een heel wollen laken van kleur, grauw, wit of 'taneyt' voor 9 stuivers de el en een stuk linnen laken van 50 el lang van 2 ½ stuivers per el. Dit laken moet worden gegeven aan de schamele huisarmen. De executeurs worden belast met de uitvoering van dit legaat. Als de rente wordt afgelost dan moet het vrijgekomen geld weer belegd worden in een andere rente. Als men voor het vrijgekomen geld niet een gelijkwaardige rente kan aankopen, dan moeten de executeurs 100 Karolusgulden toevoegen uit de erfenis. Zij vermaakt nog een erflosrente van 2 ½ Karolusgulden die betaald wordt door Willem van Haren en Willem Baliaart. Deze is ook bestemd voor de uitvoering van het voornoemde legaat.

Plaats van de handeling

het woonhuis van Luitgaard aan de Papenhulst.

Getuigen van de handeling

Jacob Hendriksz. van Broegel priester en Marten Roelofssoon van Broekhoven, beide poorters van 's-Hertogenbosch

3787.

1540, 9 december

Naasting huis Hintham

Peter z.v.w. Simon 'Luberts' maakt aanspraak op zijn recht van naasting op een huis c.a. in Hintham dat is vervreemd (zie nrs. 3777-3778). Dit wordt erkend.

3788.

1541, 28 januari

Ruil land Oerle

Jan die Louwer z.v.w. Jan die Louwer z.v.w. Peter die Louwer draagt over aan mr. Jan van der Stegen de volgende stukken land in Oerle:

1. een stuk land eens genaamd 'Verloren Cost' thans 'Zantcuylen' gelegen 'aen de Berckt' grenzend aan de Tafel van de H. Geest
2. een stuk akkerland gend. 'den Langen Borcht' [sic; er moet staan Bocht] en twee stukken heiland gend. 'Heytveldeken' en 'Driesken', aan elkaar grenzend
3. drie stukken akkerland groot 13 of 14 lopenzaad grenzend aan de Tafel en aan de pastoor van Oerle gend. 'den Langhen Bocht'

De meester draagt wederom over aan Jan de Louwer een stuk land ten dele akkerland en ten dele heide gend. 'het Heestervelt' in Kerkoerle.

+

Kwitantie op papier geschreven en afgegeven door Rutger en Jan die Louwer Jansz. wegens 109 Karolusgulden betaald door mr. Jan van der Stegen wegens de bovenomschreven ruil. Ondertekend door Rutger en Jan.

3788a.

1541, 28 januari

Inbewaringgeving oorkonde land Oerle

Schepenen van 's-Hertogenbosch geven een vidimus af van de oorkonde van 2 mei 1540 verleden voor schepenen van Oerle. Betreft een deling van de erfenis van Jan Peter Stouwerszoon en zijn vrouw Aleid met land in Oerle en Blaarthem.

Jan die Louwer z.v.w. Jan die Louwer z.v.w. Peter die Louwer verklaart de oorkonde van 1540 in bewaring te hebben mede ten behoeve van mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest en deze aan hem te overhandigen wanneer deze er om vraagt.

3789.

1541, 29 januari

Verpachting hoeve Dinther – Hommelheze

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest verpacht aan Willem Hendriksz., die nu op de hoeve woont, voor acht jaar de hoeve in Dinther genaamd Hommelheze. De pacht bedraagt 13 mud rogge en 5 mud gerst. Voor het voorlijf 'van groesen ende heytvelt' betaalt hij jaarlijks 2 Karolusgulden en 16 stuivers. De seynde bestaat uit 100 eieten, 8 kapoenen. 6 ganzen, 2 steen vlas tot hekelens toe bereid en 20 kwarten boter. De pachter brengt in 1 bunder beemd onder Veghel en kort dit niet op de pachtsom. Andere voorwaarden: Pauwels Gerrit Pauwelsz. pachter van de andere hoeve in Dinther mag jaarlijks op het heiveld 4 of 5 voeder hei maaien. De pachter betaalt alle grondlasten en de geboerlijke rechten. Hij dekt jaarlijks 8 vim stro of betaalt daarvoor 6 stuivers per vim. Hij onderhoudt de gebouwen van de hoeve en mag geen hout kappen behalve tuinrijs en bakrijs. Hij moet

jaarlijks 40 wilgen poten. Alle viervoetige beesten zijn half-half. De pachter houdt 4 'vaselvercken' die verpachter en pachter zoals gebruikelijk is delen op Bamis. Verbod op onderverhuur. Als de pachter land bij huurt, dan zijn de kosten half-half. Hij mag geen land breken anders dan gebruikelijk is. Verbod op afvoeren van mest, rouwaar, strooisel en 'oertstroom'. In het laatste jaar mag hij geen hooiland afweiden. De pachter mag in de hopkuilen hop verbouwen als hij dat wil, maar dan zijn wel alle kosten voor zijn rekening. Als er op de hoeve gepoot wordt moet de pachter helpen met zijn gezin en met paard en wagen. Garant staat Daniel van het Duifhuis.

Taal: Nederlands.

3790.

1541, 4 februari

Verkoop land 's-Hertogenbosch – Eindhouts

Willem z.v.w. Pontenier Kepkens draagt na verkoop over aan Hendrik de Ruiters z.v.w. Hendrik de Ruiters een kamp land gend. 'die Stege' gelegen tussen de Gemene Pepers en het erfgoed gend. Eindhouts en nog een kamp gend. 'den Zijkerbeempt' strekkend van de Koedijk tot aan de kamp gend. De Vliert.

3791.

1541, 9 februari

Mandement van maintenue Raad van Brabant inzake moer Boxtel

Keizer Karel V handelend als hertog van Brabant antwoordt op een verzoek van mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest inzake de eigendom van een stuk moer onder Boxtel gend. 'op Huysvenne'. De Tafel heeft dit stuk moer sedert meer dan 60 jaar ofwel vanaf het begin in bezit gehad zonder in het gebruik ervan enigszins gestoord of gehinderd te worden. Onlangs hebben echter Gielis van Kronenburg en Goyaart van Heithuizen zich vermeten op dit land een grote hoeveelheid moer uit te steken. Zij hebben dit afgevoerd. De keizer handhaaft de Tafel in het vreedzaam bezit van dit land. Indien Gielis en Goyaart zich daartegen verzetten worden zij gedagvaard voor de kanselier en de raden van Brabant [= de Raad van Brabant in Brussel]. Zij kunnen zich dan verweren.

Gegeven in Brussel.

+

3792.

1541, 11 maart

Exploot van Joos de Valkenaar bode ordinaris te paard en executeur van de Raad van Brabant. Hij is op 9 maart vertrokken naar 's-Hertogenbosch en op 11 maart van daar naar de vrijheid Boxtel gereden. Hij heeft daar Gielis en Goyaart voornd. ontboden en hem aangezegd te verschijnen op het land waar kwestie over was. Nadat zij de open brief van de Raad hadden gelezen, verklaarden zij dat het recht van de Tafel op dit land erkenden en bereid waren de gestoken turf terug te geven. Daarna heeft Joos om drie uur in de middag in aanwezigheid van twee schepenen van Boxtel zich vervoegd op het land-in kwestie en daar de Tafel in zijn bezit gehandhaafd.

Ondertekend door de bode.

3793.

1541, 9 februari

Verkoop land Hoenzadriel

Egen Egensz. en Klaas Kerstensz. schepenen in Driel oorkonden.

Dirk Klaasz., Hendrik Ottensz. gehuwd met Yke d.v. Klaas dragen na verkoop over aan Willem Heinensz. de helft van 3 ½ morgen land in het gerecht van Driel 'op die Hoentsaetse Voey' (?). De koopsom bedraagt 100 pond gave penningen ('hondert pont geveer penningen') en is betaald. Het land is dijk- en tijnsvrij. Mocht dit land later 'ontwaert en affgewesen' worden, dan betaalt de verkoper aan de koper 250 gouden Gelderse gulden ridders en 12 ½ van deze ridders 'oft payment datter gelt voer is in gelyker weerde'.

Taal: Nederlands.

De twee zegels van de schepenen ontbreken.

3794.

1541, 12 februari

Overdracht erfcijns Schijndel en Berlicum

Jan z.v.w. Willem Arntz. en Johanna d.v.w. Wouter z.v.w. Peter z.v.w. Hendrik Wouters draagt over aan mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest de helft van een erfcijns van 6 pond payment (zie verder oorkonde 31 oktober 1491).

Ook afgeschreven in het cartularium nr. 737, f 101 r/v.

Op de rug: aantekening dat deze erfcijns in 1540 [= 1541] door de Tafel gekocht is.

+

3795.

1541, 12 februari

Rycard z.v.w. Adriaan 'Ryckartsz.' verklaart dat hij de eigenaar en bezitter is ('proprietaryum ac possessorem') van dit huis en aangelegen erfgoed groot 1 mudzaad en van twee strepen land in Berlicum in Het Woud. Hij zal als koper van deze goederen de erfcijns van 6 pond betalen met dit land als onderpand. Hij zal dit na verloop van één jaar betalen in aanwezigheid van schepenen van Schijndel.

3796.

1541, 12 februari

Verpachting hoeve Dinther

Mr. Jan van der Stegen als meester van de Tafel van de H. Geest verpacht voor 12 jaar aan Pauwels Gerrit Pauwelsz. de hoeve in Dinther.

De pacht is 12 mud rogge en 4 mud gerst. Voor het voorlijf wegens een beemd destijds gekocht van de weduwe Jan van de Meervenne betaalt hij 6 gulden en 5 stuiver. De seynde bestaat uit: 12 kwarten boter, 4 steen vlas tot hekelens toe bereid, 12 smalhoenderen of 6 kapoenen en 4 ganzen. Alle viervoetige beesten zijn half-half. De pachter betaalt alle grondcijnsen. Hij houdt 4 vazelvarkens die gedeeld worden in twee helften. De pachter dekt jaarlijks 8 vim stro of betaalt

4 stuivers per vim. Verbod op kappen van hout behalve tuinrijs en bakrijs. Onderhoudsplicht van alle gebouwen. Als er belastingen op het land worden geheven in de vorm van sluisgeld, morgengeld of anderszins, dan betaalt de verpachter daarvan de helft. In het laatste jaar mag de pachter geen land breken of inzaaien, zoals gebruikelijk. Verbod op afvoeren van mest, strooisel en rouwwaar. Hij moet wilgen porten en als er gepoot wordt assisteren met paard en wagen. Garant staan Klaas Jan Petersz. van de Veerdonk en Hendrik Marcelis Hendriksz.

Taal: Nederlands.

3797.

1541, 27 februari

Verpachting hoeve Woensel – Acht

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest verpacht aan Klaas Wouter Hermansz. voor 12 jaar een hoeve in Woensel op Acht.

De pacht is 9 mud rogge en 1 mud gerst te leveren op de hoeve. Het voorlijf is 7 gulden. De seynde bestaat uit: 4 ganzen, 4 kapoenen, 100 eieren, 2 steen vlas tot hekelens toe bereid, 10 pond boter en een tarwebrood.. Alle viervoetige beesten zijn half-half. De pachter mag voor zijn eigen consumptie twee varkens mesten en houden, in ruil waarvoor de Tafel jaarlijks de twee beste keurhamels met de wol mag nemen uit de gemeenschappelijke schaapskooi wanneer men de schapen scheert of wanneer de meester dat wil. De pachter betaalt alle grondcijzen en onderhoudt de gebouwen. Jaarlijks dekken 6 vim stro of daarvoor betalen 6 stuivers per vim. De pachter mag geen beesten verkopen of vermangelen. Verbod op onderverhuur van land en heide. Verbod op kappen van hout behalve tuinrijs en bakrijs. Verbod op afvoeren van mest, rouwwaar en strooisel. [Geen garantstelling door derden].

Taal: Nederlands.

3798.

1541, 27 maart/17 maart

Betalingsbelofte som gelds

Hendrik z.v. Arnt Hendriksz., Goossen z.v. Dirk Goossensz. en Dirk Goossens beloven te betalen aan Macharius de Leeuw ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 30 mud rogge. te betalen in drie termijnen, waarvan de laatste vervalt op St. Paulus Bekering 1542.

De datering klopt niet: er staat donderdag na zondag Reminiscere 1540. Volgens grotetend, kalender nr. 27 zou dat moeten zijn 17 maart 1541. de oorkonde meldt echter 27 maart.

3799.

1541, 30 mei

Uitwinning land Eindhoven en Aalst-Gennep

Goyaart Aartszoon van gennep is door schepenen van de stad en de bank van Eindhoven gericht aan enige onderpanden wegens een achterstallige erfcijs van 1 ½ Rijnsgulden gevestigd voor schepenen van Eindhoven op 14 augustus 1523.

Het betreft de volgende goederen:

1. een stuk erf in Aalst onder Gennep grenzend aan de Dommel
2. een 'erfpant' in Eindhoven grenzend aan de heer van Cranendonk strekkend van de stadsvest tot aan de gemene straat
3. een hopveldeke binnen Eindhoven groot $\frac{1}{2}$ lopenzaad grenzend aan de Gender en strekkend van de stadsvest tot aan de gemene straat
4. nog een hopveldeke groot 13 vierkante roeden.

Vervolgens is de procedure zoals voorgeschreven gevolgd. Het onderpand is [er wordt steeds gesproken over het 'erfpant'] in 's-Hertogenbosch op drie opeenvolgende zondagen te koop aangeboden. Dit is afgekondigd door de groenroede Gerrit Kuyst vóór het raadhuis waar men gewoon is de geboden te doen. Goyaart heeft het onderpand verkocht voor de door hem gemaakte kosten, de achterstallige rente en 3 stuivers aan Andries Willemszoon. De schepenen hebben na daartoe gemaand te zijn door de richter vonnis gewezen dat de heer van het land 'des copers were weessen sal alsoe als recht is'.

Taal: Nederlands.

Het formulier wijkt enigszins af van dat wat de schepenbank van 's-Hertogenbosch gebruikte. Met de vier gave zegels van de schepenen Aart Ruts Heerenzoon, Anthonis Anthonis Mathys zoon, Peter Wouter Niklaaszoon en Hendrik Marten Kellers zoon.

3800.

1541, 29 juni

Ruil erfcijns Veghel

Klaas z.v.w. mr. Jan van der Stegen als echtgenoot van Heilwych d.v.w. Franco van Langel en Liesbeth d.v.w. Wouter van Beers draagt over aan zijn broer mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 3 pond payment uit een stuk land van 1 malderzaad gend. de Tillaarse Akker in Veghel 'aent Haenvelt'. In ruil daarvoor draagt mr. Jan van der Stegen een erfcijns van 47 schellingen payment [onderpanden worden niet vermeld] over aan Klaas.

3801.

1541, 10 november

Verhuur land Lithoyen

Stein z.v.w. Dirk Clinge en Everard z.v. Matthys Everaarts beloven te betalen aan de Tafel van de H. Geest zes jaar lang jaarlijks 15 Karolusgulden. Dit is wegens de verhuur van 7 morgen en 5 hont land in Lithoyen in 'Tveren Hoeve' en 11 hont land in Lithoyen in 'Martens Hoeve'. Voorwaarde is dat de huurders het land op hun kosten zullen omheinen. Wanneer de huur eindigt laten zij het land omheind en in goede staat achter voor de eigenaar. (sprake van: 'zullen beheymen ende vreedem').

Taal: Nederlands.

3802.

1541, 17 december

Machtiging tot verkoop erfcijns Orthenstraat

Burgemeesters, schepenen en raad van de stad Dordrecht oorkonden. Arnt Willemsz. van Tilborg thans wonend in het land van Zuid-Holland machtigt Gerard z.v. Rutger Hendriksz. van den Dungen om een erfcijns van 7 ½ Karolusgulden uit een huis in de Orthenstraat te verkopen en de nieuwe eigenaar daarin voor schepenen van 's-Hertogenbosch te vesten.

Met het zegel van de stad Dordrecht.

De oorkonde is ingeknipt als teken dat de rente is afeglost.

3803.

1541, 30 december

Overdracht erfcijns Orthenstraat

Gerard z.v. Rutger Hendriksz. van Den Dungen daartoe gemachtigd door Arnt Willemsz. van Tilborg (zie nr. 3802) draagt over aan Jan z.v.w. Rudolf z.v. Klaas 'Droesz.' (?) de erfcijns beschreven in nr. 3802.

3804.

1542, 3 februari (indien Kerststijl)

1543, 3 februari (indien Paasstijl)

Overdracht hoeve Herpen – Koolwijk

Ariaan Woltersz. en Wolter Dirksz. schepenen in Herpen oorkonden.

Heer Peter van Oss c.s. dragen over aan mr. Jan van der Stegen en zijn erfgenamen een hoeve in Herpen onder Koolwijk zoals Hendrik Hendriksz. van Tiel en zijn ouders die lang in pacht hebben gehad. Tevens worden overgedragen de oorkonden over het gebruik van deze hoeve tot heden.

De familie Van Oss bestaat uit:

1. Heer [dat wil zeggen een priester] Peter van Oss met Klaas van der Stegen zijn voogd
2. juffrouw Aleid weduwe van Cornelis van Oss met Klaas voornd. als haar voogd
3. Jan Reyner als man van Gerritke
4. Heer Peter en Jan treden op als voogden van de volgende minderjarige personen: Yke d.v. Cornelis van Oss 24 jaar oud, Berber d.v. Cornelis van Oss 23 jaar, Reinier z.v. Cornelis 18 jaar, Jenneke d.v. Cornelis 17 jaar, Anna d.v. Cornelis 16 jaar, Dirkske d.v. Cornelis 15 jaar, Metke d.v. Cornelis 12 jaar en Marieke d.v. Cornelis 10 jaar.

Belast met tijns, onderhoud van de wetering en een rente van 5 gulden aan Jan Reynnen losbaar met 80 gulden. Heer Peter en Jan zullen de voornoemde minderjarigen doen instemmen met deze overdracht zodra zij meerderjarig zijn geworden.

Met het tamelijk gave schependomszegel van Herpen.

3805.

1542, 3 februari (indien Kerststijl)

1543, 3 februari (indien Paasstijl)

Overdracht land Herpen

'Ariaen Woutersz. en Wouter Dirx.' schepenen in herpen oorkonden.

Jan Herman Vos draagt over aan Peter Reynerz. van Oss priester twee strepen land in Herpen aan de Koolwijk grenzend aan de Tafel van de H. Geest van 's-Hertogenbosch. Belast met het onderhoud van de wetering en met tijns aan NN.

Taal: Nederlands.

3806.

1542, 14 februari

Verpachting hoeve Oerle

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest verpacht de hoeve in Oerle voor 12 jaar aan Marten Jan Loyenzoon. Dit is mét het land verworven van de kinderen van Jan die Louwer wat aan de hoeve is toegevoegd.

De pacht is 11 mud rogge op de hoeve te leveren en de uitpachten ter waarde van 12 mud en 4 sester rogge op de hoeve te leveren. Niet inbegrepen is de erfpacht van 'Libaert Wreynssoen' in Zeelst. Het voorlijf is 6 Karolusgulden. De seynde is 4 kapoenen, 2 steen vlas tot hekelens toe bereid en 15 pond boter.

De pachter moet alle op de hoeve rustende lasten betalen. Hij onderhoudt het land en de ggebouwen en legt jaarlijks 6 roeden nieuwe wal aan daar waar dat het hardste nodig is of waar de meester dat verkiest. Jaarlijks 8 vim stro dekken of 6 stuivers per vim betalen. De pachter mag geen hout kappen behalve bak- en tuinrijs. Alle beesten zijn half-half. De pachter mag geen vee kopen of verkopen zonder toestemming van de meester. Hij mag twee varkens voor eigen gebruik houden in ruil waarvoor de meester de beste keurhamel met de wol mag kiezen. Hij mag geen land onderverhuren en bij zijn afscheid mest mest of rouwaar meenemen. De pachter betaalt iedere zes jaar 3 gouden Peters van 18 stuivers het stuk. Garant voor de naleving van de overeenkomst staan behalve de pachter nog Hendrik Petersz. en Goyaart Jansz.

Taal: Nederlands.

3807.

1542, 21 april

Ruil land Oss

Willem z.v.w. Peter 'Raessen' als man van Geertrui d.v.w. Willem Donk en Christina d.v.w. Herman Coenen draagt over aan mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest 4 ½ hont land in Oss tussen de Heergrave en de Tafel voornd. De meester draagt na verkoop over aan Willem 4 hont land in Oss in 'den Opperenpoel' grenzend aan de Tafel voornd.

3808.

1542, 10 juli

Verpachting hoeve Herpen-Koolwijk

Mr. Jan van der Stegen verpacht een hoeve in Herpen onder Koolwijk voor zes jaar aan Hendrik Hendriksz. van Tiel.

De pacht is 13 mud en 4 sester rogge en 3 mud boekweit. Aangezien de pachter zelf zijn beesten

houdt, betaalt hij voor het gebruik van het groesland jaarlijks 14 Karolusgulden. [Geen melding van een seynde].

De pachter onderhoudt alle gebouwen en mag geen hout kappen behalve bak- en tuinrijs. De meester houdt voor zich twee heggen naast de eikenbomen en de heg langs de straat van de twee nieuwe strepen. Hij houdt ook voor zich het hout staande in of aan de Elskamp. De pachter betaalt alle op de hoeve rustende lasten en onderhoudt alle gebouwen. Hij dekt jaarlijks 6 v im stro of betaalt daarvoor 6 stuivers per vim. Hij assisteert met paard en wagen wanneer er gepoot wordt. Hij mag de opgaande wilgen die knotbaar zijn voor zich zelf houden. De poten die van de wilgen vallen mag hij in de grond poten. In het laatste jaar van de pacht mag de pachter geen land scheuren of inzaaien. Als de meester nieuwe wallen wil aanleggen helpt de pachter met paard en wagen. In het laatste jaar mag hij geen rouwaar of mest van de hoeve voeren. Garant staat behalve de pachter Klaas Jan Huybrechts in Nistelrode.

Taal: Nederlands.

Op de rug: verpachting van de nieuwe hoeve in Herpen – Koolwijk.

3809.

1542, 24 augustus

Vestiging erfpacht Moergestel

‘Jan Gerit Dercksz. en Cornelis Jan Goetstouwersz. schepenen van Moergestel oorkonden. Peterke weduwe van Jan Laureys Loyensz. belooft te betalen aan Amelis ‘Reymboutsz. een erfpacht van ½ mud rogge Moergestelse maat uit een stuk akkerland van 7 lopenzaad met een stukje beemd gelegen aan het eind ervan gend. <onleesbaar>.

Taal: Nederlands.

Met een fragment van het schependomszegel van Moergestel.

Op de rug: afgelost op 6 februari 1549 (oude stijl).

3810.

1542, 24 augustus

Aflosbaarheid erfpacht Moergestel

‘Jan Gerit Dercksz. en Cornelis Jan Goetstouwersz. schepenen van Moergestel oorkonden. Melis ‘Reymboutsz. verklaart dat Peterke weduwe van Jan Laureys Loyensz. de erfpacht van ½ mud rogge Moergestelse maat (zie nr. 3808), die zij heden heeft beloofd te leveren aan Melis, mag aflossen met 22 Karolusgulden. Daarbij gelden de volgende waarden: de Karolusgulden voor 20 stuiver, de Philippusgulden 25 stuiver en het vuurstaal 3 blanken.

Taal: Nederlands.

Met het schependomszegel van Moergestel.

3811.

1542, 13 september

Verpachting hoeve Woensel – Den Witten Boer

Mr. Jan van der Stegen verpacht de hoeve in Woensel ‘opten Boir’ voor zes jaar aan Hendrik

Zeger Willemsz.

De pacht is 17 mud rogge en 3 mud gerst. De pachter int ook de uitpacht ter grootte van 21 mud en 6 ½ sester rogge die op de hoeve geleverd moet worden. Voor het heiveld de Kraanbraak genaamd betaalt hij jaarlijks 2 Karolusgulden en 5 stuiver en voor de beemd die aan de hoeve is toegevoegd en die heet 'Gerbeempd' jaarlijks 3 Peters van 17 stuivers het stuk.

De seynde is 100 eieren met Pasen en op Bamis 4 ganzen, 6 kapoenen, 10 pond boter, 3 steen vlas tot hekelens toe bereid en een tarwebrood ('weyten broot').

Alle viervoetige beesten zijn half-half. De pachter mag voor zijn eigen eten twee varkens houden en in ruil daarvoor mag de meester uit de gemeenschappelijke kooi twee keurhamels kiezen.

De pachter brengt een beemd in en de hooi ervan dient als voeding voor de beesten, waarvoor de meester jaarlijks 3 Karolusgulden en 10 stuiver betaalt. Deze beemd komt in ruil voor de beemd die de pachter en zijn consorten heeft gehuurd van juffrouw Dichier.

De pachter mag zonder toestemming van de meester geen beesten kopen of verkopen. Hij betaalt alle op de hoeve rustende lasten en onderhoudt het land en de gebouwen. Hij legt jaarlijks 6 roeden nieuwe wal aan. De meester houdt voor zich een stukje land om heesters op te planten. De pachter int de uitpacht en slaat deze op in de spijker. Hij mag geen hout kappen behalve tuinrijs. Verbod op het afvoeren van mest, strooisel, vlaggen en rouwwaar. Mede garant staat mr. Jan Brok.

Taal: Nederlands.

3812.

1542, 24 september

Vestiging erfcijns hoeven Geefhuis

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest handelend in aanwezigheid en met toestemming van de provisor Jacob Colen vestigt ten behoeve van Jan van den Wiel proost van de Illustre Lieve Vrouwenbroederschap in 's-Hertogenbosch een erfcijns van 15 Karolusgulden met als onderpand drie hoeven van de Tafel in Udenhout en alle andere goederen van de Tafel.

De erfcijns mag altijd worden afgelost met 300 Karolusgulden.

Op de rug: afgelost in 1561 (oude stijl)

Ingeknipt als teken dat de rente is afgelost.

3812bis

1542, 24 september

Identiek aan nr. 3811. Dit exemplaar is ook ingeknipt en was bestemd voor de Broederschap.

3813.

1542, 21 oktober

Vestiging erfcijns hoeve Oss

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest handelend in aanwezigheid en met toestemming van Goossen van der Stegen en Hendrik Loonman provisors van de Tafel en schepenen van 's-Hertogenbosch vestigt ten behoeve van Peter van Oss z.v.w. Reinier van Oss

en priester een erfcijns van 33 Karolusgulden uit de hoeve van de Tafel in Oss bij de windmolen. De erfcijns mag altijd worden afgelost met 550 Karolusgulden waarbij de volgende waarden gelden: de Philippusgulden 25 stuivers en het dubbel vuurijzer voor 2 ½ stuiver.

De oorkonde is ingeknipt als teken dat de rente later is afgelost.

Onder de pliek: aantekening dat dit exemplaar bestemd was voor Peter van Oss en dat wat hem betreft de op de hoeve rustende lasten niet hoefden te worden vermeld ('dictus dominus Petrus fuit contentus sine narratione onerum').

3814.

1542, 29 december

Vestiging erfcijns huis Geefhuis 's-Hertogenbosch

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest handelend in aanwezigheid van en met toestemming van de provisor jonker Gerard van Vladeracken heer van Geffen vestigt ten behoeve van Klaas z.v.w. Jan 'die Quade' uit een huis, erf en hof van de Tafel aan de Hinthamerstraat.

Ligging: tussen Jacob Spijker z.v.w. Jacob en het St. Janskerkhof en strekkend van de Hinthamerstraat tot aan het erfgoed van het altaar van St. Sebastiaan in de St. Janskerk.

[Geen melding van aflosbaarheid].

De oorkonde is ingeknipt als teken dat de rente later is afgelost.

3815.

1543, 14 januari (indien Kerststijl)

1544, 14 januari (indien Paasstijl)

Erfdeling Woensel

Hendrik Eymbrechtsz. en Wouter van den Kerkhof schepenen in Woensel oorkonden.

Erfdeling tussen 'Yewen' en Jan gebroeders en kinderen van Hendrik Beekmans. Zij delen de nalatenschap van hun ouders.

Aan Iwan worden toebedeeld:

1. het oude huis met de hof en de koewei en rondom de hof een houtwas grenzend aan het erf van Jan zijn broer en aan dat van hemzelf en verder grenzend aan de gemene straat
2. een drieske grenzend aan de gemene straat
3. een stuk land gend. 'dat Geloect' met een heg grenzend aan het haverveld van Jan
4. een stuk land gend. de Halve Grote Akker
5. een akker gend. 'die Koye Braeck'
6. een stuk land gend. de Papenhof grenzend aan de gemeynte
7. een weiveldeke gend. 'dat Rijtken'
8. een erf gend. 'die Lismortel'
9. een heiveld gend. 'dat Nygelockt'
10. een heiveld gend. 'die Wilde Hoef' met de hele houtwas eromheen

Jan staat dit af aan zijn broer Iwan. De varkens en de beesten zijn echter gemeenschappelijk en mogen gaan op het drieske voornd. Jan mag naast zijn erf op de kant een rij heesters poten. Iwan mag poten en moet omheinen ('vreedem') aan de Akkerstraat, terwijl Jan moet omheinen

aan de misthof.

Iwan betaalt uit zijn deel een erfpacht van 16 lopen rogge aan mr. Joost 'Gyelmans' rector van het altaar van Onze Lieve Vrouw in de kerk van Woensel, een erfpacht van 3 mud rogge aan Aalke 'Ruthhappen', een erfpacht van 10 lopen Woenselse maat te leveren in 's-Hertogenbosch, een erfcijns van 3 gulden aan Gerrit Pelgrim in 's-Hertogenbosch, een erfcijns van 14 stuivers aan Geritke van Lier in 's-Hertogenbosch, een erfcijns van 13 stuivers aan een onbekende, de helft van de heicijns die rust op het hele goed.

De datering luidt: 'in duytschen genuempt loumaent'.

Het erfdeel van Jan wordt niet beschreven. Dat stond vermoedelijk in een andere oorkonde.

Taal: Nederlands.

3816.

1543, 28 januari

Overdracht hofstad Hintham

Wouter z.v. Dirk van den Hezeakker draagt over aan Andries z.v.w. Jan van Poppel voor de ene helft en aan Simon z.v.w. Jan Jansz. molenaar (?) voor de andere helft een hofstad en een hof genomen uit een hofstad in het Vrijdom van 's-Hertogenbosch in Hintham. Er staat nu een huis op.

3817.

1543, 31 januari

Vestiging erfcijns hoeve Geefhuis

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest handelt in aanwezigheid en met toestemming van de provisor Gerard van Vladeracken Janszoon schepen van 's-Hertogenbosch en krachtens een besluit van de drie leden van de stad 's-Hertogenbosch zoals vastgelegd in het boek met conclusies ('iuxta tenorem conclusionis dictorum membrorum desuper facte atque in libro conclusionis eiusdem opidi scripte'). De meester vestigt ten behoeve van Frans 'Peregrim' die weer handelt ten behoeve van Dirkske weduwe van Jacob z.v.w. Jan van Bergen kramer een erfcijns van 36 Karolusgulden uit de hoeve van de Tafel aan de Kruisstraat op Heze waarop thans als pachter zitten Katryn weduwe van Hendrik Voet en Simon hun zoon. De erfcijns is losbaar met 600 Karolusgulden.

Ingeknipt als teken dat de rente later is afgelost.

3817bis

1543, 31 januari

Identiek aan nr. 3817. Dit exemplaar is ook ingeknipt en was bestemd voor Dirkske.

3818.

1543, 9 juni

Garantie afgegeven door hertog van Gelre

Roelman van Bijland drost van het land van Ravenstein en bevelhebber van Willem hertog van Kleef enz. verklaart met deze 'geleibrieff' dat de runderen en de paarden van de Tafel van de H. Geest zonder te worden gehinderd mogen worden geweid in de kamp gend. 'sHeiligengeestkamp en in de kamp gend. Den Peper gelegen omtrent de steenweg. De runderen moeten op de rechter hoorn worden gemerkt met een kruisteken, de paarden op hun linker been of bil met een kruisteken met een cirkel eromheen. Bevel aan alle officieren en krijgslieden om hieraan gehoor te geven.

Taal: Platduits

Geschreven op papier.

Met opgeplakt zegel.

3819.

1543, 20 juni

Missen kapel Maalstrem

Robbert Janszoon van Blitterswijk rector van de kapel van Maalstrem bij 's-Hertogenbosch in de parochie Orthen heeft in zijn testament onder meer bepaald dat er op al zijn goederen een erfcijns moest worden gevestigd van 12 Rijns gulden, gemene Brabantse munt ('floreos Reneses hereditarios communes monete Brabantie'). Deze waren bestemd voor de viering van heilige Missen in deze kapel iedere maandag, woensdag en vrijdag. De Missen moesten worden opgedragen door zijn neef heer Jan een zoon van zijn zuster en door Adriaan een zoon van zijn broer Dirk. Jan zou als eerste aan de beurt zijn, daarna Adriaan. Als zij dit zouden verwaarlozen of niet zouden willen doen, dan moesten de executeurs van zijn testament laten opdragen door een andere eerlijke priester. Dit zou 12 jaar duren waarna de rente zou toekomen aan zijn erfgenamen.

Jan en zijn zuster Marie k.v.w. Marcel van der Stegen en Hadewych d.v.w. Jan van Blitterswijk en Dirkske d.v.w. Jan van Blitterswijk begijn dragen nu hun aandeel in deze rente over aan Macharius de Leeuw ten behoeve van de Tafel van de H. Geest. De erfcijns mag altijd worden afgelost met 240 gulden van 20 stuivers het stuk.

op de rug: twee delen van een rente van 12 gulden.

3820.

1543, 20 juni

Overdracht erfcijns Nuenen

'Henrick Neykens, Aert van Eckart, Goyart Huijben, Gerit Henrick Geritsz., Lucas Bierens, ende Henrick Comans' schepenen in Nuenen oorkonden.

Dirk van Doorn draagt over aan Joost Jan Loonmans als man van Liesbeth een erfpacht van 7 ½ Rijns gulden uit een huis, hofstad en hof [geen plaatsnaam vermeld] grenzend aan de Tafel van de H. Geest en uit een stuk land. De rente is bestemd om door Liesbeth in vruchtgebruik te worden gehouden terwijl haar kinderen verwekt met Jan Willemsz. de rente zullen erven.

Taal: Nederlands

Ingeknipt als teken dat de rente later is afgelost.

Op de rug: aantekening dat de rente op 1 februari 1565 (nieuwe stijl) is afgelost.

3821.

1544, 2 augustus

Vestiging erfcijns hoeve Geefhuis

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest handelend in aanwezigheid en met toestemming van de schepenen als provisoren vestigt ten behoeve van Laurens z.v.w. mr. Hendrik Pelgrom ten behoeve van zijn vader een erfcijns van 5 ½ Karolusgulden uit de hoeve gend. 'Creyenspot' in St. Michielsgestel. de rente mag altijd worden afgelost met 100 Karolusgulden.

Ingeknipt als teken dat de rente later is afgelost.

Op de rug: afgelost op 24 juli 1548.

3822.

1544, 26 september

Ruil erfpachten Geffen en Helvoirt

Frans Bogaarts z.v.w. Lambert draagt over aan mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest een erfpacht van 1 mud rogge uit een huis, erf, hof en aangelegen land groot 10 lopenzaad in Geffen aan de Zeelandse Steeg. Meest er Jan draagt aan Frans over een erfpacht van 1 mud rogge uit een stuk land in Helvoirt.

3823.

1544, 15 oktober

Machtiging regeling peil watermolens St. Oedenrode

Jan Hendriksz. en Philips van Doorn schepenen in St. Oedenrode oorkonden.

Willem Kraan, Jan van Brouhuis, Delis Roefs, Wouter Timmermans, Jan Kraan, Peter Heynen, Jan Luvas, Jan Rutten, Joost van Ostaden, Delis Franken, Willem van Zon, Gerrit Zegers, Jan die Pelser, Art Goyarts, Christiaan Thyssen en Lonis Gyssen machtigen Aart Heym, Daniel van Vlierden en mr. Jan van der Stegen om namens hen naar Brussel te gaan en daar bij de Raad van Brabant te pleiten 'omme die watermoelen staende binnen die alde vryheyt van Sint Oden Rode te brengen dat se maelen en dat water houwen ende scutten sullen op eenen sekere pegel' [om te bewerkstelligen dat de molenaars het water niet hoger dan een vastgesteld peil opstuwen].

Taal: Nederlands.

3824.

1544, 22 december

Overdracht erfpacht Oss

Volkaart z.v.w. Hendrik van den Dijk draagt over aan Marcelis z.v. Steven Marceliszoon een erfpacht van 1 mud rogge uit een huis, erf, hof en een aangelegen stukje land in Oss aan de Bosstraat.

3825.

1545, 9 februari

Afstand recht van vruchtgebruik

Arnt z.v.w. Hendrik Klaasz. weduwnaar van Aleid d.v.w. Godfried Jansz. van Rooy draagt over aan zijn zoon Cornelis het recht van vruchtgebruik op de helft van een huis, erf, schuur, hof en een stuk aangelegen akkerland groot 1 mudzaad in de Koevering.

--

1545, 20 februari

Vestiging van een losbare erfcijns van 1 ½ Karolusgulden uit land in het Vrijdom in de Hoge Vliert.

Zie verder nr. 3888.

3826.

1545, 23 februari (indien Kerststijl)

1546, 23 februari (indien Paasstijl)

Erfdeling Vught

Dirk Gysbertsz. en Joost Evertsz. schepenen in Vught oorkonden.

Dirk z.v.w. Danklof Petersz. en Cornelis Meusz. als man van Marie d.v.w. Danklof voornd. delen de hen nagelaten erfenis.

Aan Dirk worden toebedeeld:

1. de helft van een stuk land gend. De Engelen Akker bij de schutboom in Cromvoirt
2. de helft van een stuk land gend. De Boordman
3. een stuk land van ½ bunder in het Noordbroek grenzend aan de Tafel van de H. Geest
4. een erfcijns van 2 ½ gulden jaarlijks, onderpanden niet vermeld
5. een erfpacht van 1 malder rogge
6. een erfpacht van 3 lopen rogge aan Peter Comans
7. een erfpacht van 1 malder rogge aan Jan Jacobs in Helvoirt grenzend aan de Tafel van de H. Geest van 's-Hertogenbosch
8. een erfpacht van 1 malder rogge
9. een erfcijns van 1 ½ gulden
10. een erfcijns van 2 gulden aan Lies de vrouw van Jan Straatmans

Verwezen wordt naar de akte van deling.

Taal: Nederlands.

Het schependomszegel is verdwenen.

3827.

1545, 20 maart (indien Kerststijl)

1545, 20 maart (indien Paasstijl)

Machtiging

Schepenen van Berchem 'Henrick Borkens, Jan Derecksz., Jochem (?) Antonisz. en Jan Berntsz. oorkonden.

Lambert Lambertsz. en een groot aantal anderen machtigen Frans Bogaarts meester van de Tafel van de H. Geest <onleesbaar, mogelijk nog iemand anders' om namens hen bepaalde handelingen te verrichten.

Taal: Nederlands

Het schependomszegel is verdwenen.

Zwaar beschadigd en daardoor niet goed leesbaar.

3828.

1545, 1 juli

Vestiging erfcijns Lieshout

Godfried z.v.w. Jan Petersz. vestigt ten behoeve van Andries Persoons priester een erfcijns van 2 ½ Karolusgulden met de volgende onderpanden in Lieshout:

1. huis, erf, schuur, hof en aangelegen erfgoed groot 6 lopenzaad grenzend aan de gemene straat
2. een stuk akkerland van 3 lopenzaad 'aen de heyde' grenzend aan de gemene straat
3. een stuk weiland van 2 ½ lopenzaad in de Donk grenzend aan de gemene straat

De rente is losbaar met 40 Karolusgulden.

Het huis is al belast met de grondcijns van 3 blanken en een erfpacht van 1/3de mud rogge. Het akkerland met een erfcijns van 2 ½ gulden aan Mechteld Rutten en het weiland met een grondcijns van 2 kapoenen.

In de negentiende eeuw werd deze rente nog geheven en was zij geregistreerd Geefhuis boek I fol. 293.

3829.

1545, 21 september

Uitgifte erfcijns land Uden

Schepenen van Uden 'Willem Derick Thys, Peter Gerits Verborcht, Jan Willems en CeellJans' oorkonden.

Lyn weduwe van Peter Thys, Jacob Bussers, Jacob Peter Thysz. mede handelend namens Thys Peter Thysz. en de andere onmondige kinderen beloven te betalen aan Ike d.v. Hendrik Martens een erfcijns van 27 ½ stuiver. De rente is losbaar met 25 gulden. Onderpand is een plak land in Uden 'aen die Asteldonck' grenzend aan het Lonyskempke en aan de gemeynte.

Taal: Nederlands

Het schependomszegel is verdwenen.

3830.

1546, 30 januari

Vestiging erfcijns Oosterwijk

Klaas Timmerman Jansz. en Cornelis Schilder Willemsz. schepenen in Oisterwijk oorkonden. Peterke weduwe van Jan Jan Laureysz. Hendrik Loyensz. handelend krachtens het testament van wijlen haar man vestigt ten behoeve van Peter z.v.w. Hans Schoenmaker een erfcijns van 4 Karolusgulden uit een huis en hof met de grond en aangelegen erfnis groot 12 lopenzaad in Oisterwijk op de Dieze grenzend aan de gemeynte van Oisterwijk en uit een stuk land met een beemdje aan het eind ervan genaamd 'De Rugh' grenzend aan de zusters van Oisterwijk.

Taal: Nederlands.

Op de rug: afgelost op 17 januari 1551 [moderne kalender].

3830 bis

1546, 30 januari

Identiek aan nr. 3830.

3831.

1546, 4 februari

Vestiging erfcijns Oisterwijk

Petra weduwe van Jan z.v.w. Laurens Hendriksz. Loyens vestigt ten behoeve van Willem z.v.w. Gevart Daams een erfcijns van 3 Karolusgulden uit een stuk land ten dele akkerland en ten dele hooiland groot 1 malderzaad in Oisterwijk op de Dieze.

Door schimmel zwaar beschadigd.

3832.

1546, 4 februari

Aflosbaarheid rente

De koper van de rente vermeld onder nr. 3831 verklaart dat deze altijd mag worden afgelost met 50 Karolusgulden.

3833.

1546, 21 april

Vestiging erfcijns hoeve Asten

Joost z.v.w. Joost van Liessel vestigt ten behoeve van Godfried z.v.w. Hendrik Daams priester die weer handelt namens Jacob en Anna k.v.w. Jacob z.v.w. Hendrik Daams en Ida een erfcijns van 3 Karolusgulden in Someren te betalen uit een hoeve groot 4 mudzaad in Asten in 'die Dysteldonck' tussen de gemeynte van Asten en de Aa grenzend aan de Tafel van de H. Geest van Helmond.

De hoeve is belast met een erfpacht van 2 mud rogge aan Judoca weduwe van Gerrit van Achel z.v.w. Gerrit Kuyst en Aleid d.v.w. Gijsbrecht Kesselmans, een erfpacht van 1 mud rogge aan de Tafel van de H. Geest in Lierop en een erfpacht van 3 mud rogge aan de erfgenamen van Hendrik Daams.

De rente mag altijd worden afgelost met 50 Karolusgulden mits er een kwartaal van tevoren

wordt opgezegd. Mochten de kinderen overlijden zonder wettig nageslacht na te laten dan vererft de rente op de erfgenamen van Jacob z.v.w. Hendrik Daams zoals bepaald in het testament van Jacob voornd.

Op de rug een aantekening over een aflossing (?) in 1657 in 's-Hertogenbosch.

3834.

1546, 19 mei

Verkoop land Herpen – Koolwijk

'Thonis Geritsz. ende Thomaes Zeberts' schepenen in Herpen oorkonden.

Aart Klaasz. Elsen en zijn vrouw Truike dragen na verkoop op aan Frans Bogaarts meester van de Tafel van de H. Geest een streep land in Herpen op Koolwijk gend. De Knollenstrepen grenzend aan de Tafel voornd.

Taal: Nederlands.

Het schependomszegel is verdwenen.

3835.

1546, 6 juli

Vestiging erfcijns huis Haven

'Galmus' genaamd 'Galeyn' z.v.w. Cornelis 'Ycops' en echtgenoot van Liesbeth d.v.w. Godfried z.v.w. Franco z.v.w. Willem 'Heymanssoen' geeft uit aan Jan z.v.w. Franco z.v.w. Willem Heimanszoon een vierde deel van een huis en erf aan de haven.

Ligging: tussen Joost z.v.w. Franco z.v.w. z.v.w. Willem Heimanszoon en Hendrik 'die Croedewagen cruyder' en strekkend van de gemene straat tot aan de kinderen v.w. Peter van den Eekhout alias 'die Vleminck'.

De rest van dit huis behoort aan Jan voornd.

Hij geeft dit uit voor een bestaande erfcijns van 6 gulden aan Peter z.v. Matthys z.v.w. Lambert 'Stoeters' die gaat uit het hele huis en voor een aan Galeyn te betalen erfcijns van 3 Karolusgulden.

Op de rug: aantekening dat dit gaat over 5 gulden uit het huis genaamd De Drievoetstoel en dat de rente behoort aan het blok. Namen van de debiteuren: Jenneke van Antwerpen en Jan Jacobs.

3836.

1547, 16 april

Garantie erfpacht Dinther

'Jan Suyskens, Henrick Goyartsz., Willem van Doerne, Jan Willem Henricks, <onleesbaar>, Rombout Marcelissen en Henrick Dielis' schepenen in Dinther oorkonden.

Jan Willem Hendiksz. schepen in Dinther geeft een garantie aan 'Buwynen van Os Arts z.' klerk en procureur van de Tafel van de H. Geest en Pauwels z.v.w. Pauwels van Boxtel dat hij altijd zal betalen een erfpacht van 1 mud rogge aan de rector van het Theobaldusaltaar in de kerk van Dinther en dat de goederen van de Tafel en Pauwels daar geen schade onder zullen lijden.

Taal: Nederlands

Met het gave schependomszegel van Dinther.

3837.

1547, 9 juli

Afstand recht van vruchtgebruik Kleine Muntel

Jonkvrouwe Liesbeth Lombaarts van Enkevoort weduwe van mr. Hendrik Blooyman, heer van Helvoirt en raadsheer van 's-Hertogenbosch doet afstand van het haar toekomend recht van vruchtgebruik op een kamp lands genaamd De Kleine Muntel ten behoeve van jonker Jan Blooyman, zijn zuster jonkvrouwe Marie haar kinderen en ten behoeve van jonker Erasmus van Grevenbroek heer van Mierlo als man van jonkvrouwe Johanna dochter van Liesbeth en Hendrik voornd.

De kamp ligt in 's-Hertogenbosch op het Hinthamereinde tussen de beide poorten tussen de stadswal aan de ene zijde en verder rondom omgeven door het water

Taal: Nederlands.

3838.

1547, 8 augustus

Verkoop heiveld Woensel

Peter Baks, Jan Reyners, Lambrecht Goyaarts van Gennep en Jan Reyneren zijn gekozen door de schepenen van Woensel met de gemene naburen van het dorp van Woensel om het hierna beschreven land te verkopen. Maximiliaan van Egmond, graaf van Buren en heer van Cranendonk heeft dat toegestaan.

Zij dragen over aan Hendrik Matthys Corstiaanszoon een stuk heiveld in Woensel op Acht grenzend aan de Tafel van de H. Geest.

Taal: Nederlands.

3839.

1547, 13 augustus

Overdracht archief Liesbeth van der Mazen

Schepenen van 's-Hertogenbosch verklaren dat Fieke d.v.w. Adriaan van der Mazen en Liesbeth d.v.w. Willem van Rode en mr. Jan Brok secretaris van 's-Hertogenbosch en weduwnaar van Marieke d.v. Adriaan en Liesbeth voornd. ontvangen hebben van Frans Bogaard meester van de Tafel van de H. Geest als executeur van het testament van Liesbeth voornd. een koffer met schepenoorkonden en andere archiefstukken die destijds Hendrik Kuyst meester van de Tafel voornd. als executeur van dit testament in bezit had.

Taal: Nederlands.

3840.

1547, 11 november

Kwitantie aflossing rente

Aart Lenen, Willem Hendrik Wynkenszoon en Jan Hermans erfgenamen van wijlen heer Willem van den Berge verklaren van Frans Bogaard meester van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 2 Karolusgulden heeft afgelost die de Tafel aan hen verschuldigd was.

Taal: Nederlands

Geschreven op papier.

3841.

1548, 16 februari

Vestiging erfpacht Geldrop

Dirk z.v. Gerrit Delisz. vestigt ten behoeve van Mechteld d.v.w. Hubert Hamer een erfpacht van 2 mud rogge uit de volgende onderpanden in Geldrop:

1. een huis, erf, hof en aangelegen erfgoed op de gemene plaats
2. een akker gend. De Middelste Akker in Braakhuizen
3. een stuk weiland 'in den Bercken' grenzend aan de Aa.

Belast met een erfcijns van 21 stuiver.

3841a.

1548, 2 juni

Verzoekschrift aan heer van Ravenstein aangaande hoeve Herpen – Koolwijk

Schepenen van 's-Hertogenbosch verzoeken aan Willem hertog van Kleef, Gulik en Berg, graaf van der Mark en Ravensberg en heer van Ravenstein etc. om toe te staan dat de huidige meester van de Tafel van de H. Geest Francois 'Bogart' mag kopen van mr. Jan van der Stegen de huidige meester ten behoeve van de Tafel een hoeve in Herpen op Koolwijk. Deze ligt tussen twee hoeven in die al van de Tafel zijn. Mr. Jan heeft de hoeve voor zichzelf gekocht en is ongeveer twee jaar geleden afgetreden met ons goetvinden als meester. Hij heeft de opbrengst van de hoeve om zekere redenen aan de Tafel gelaten en is nu van plan deze te verkopen. Hij wil de hoeve het liefst aan de Tafel verkopen. De Tafel bedeeft dagelijks arme mensen die van heinde en verre komen. De goederen van de Tafel zijn niet geestelijk maar wereldlijk goed [en kunnen dus gewoon worden belast]. Om die reden verzoeken de schepenen goedkeuring van de verkoop aan de Tafel.

Taal: Nederlands.

Geschreven op papier.

Dit verlov werd op 7 juni 1548 verleend. Zie voor de vest nr. 3863.

3842.

1548, 3 augustus

Uitwinning huis en land Geffen

Notaris Andries Ooms van Den Bosch clericus van het bisdom Luik oorkondt.

Frans Bogaarts meester van de Tafel van de H. Geest is door schepenen van 's-Hertogenbosch

gericht in een huis en hof in Geffen grenzend aan de gemene weg en aan de geslagen gemeeynte, verder in 1 sesterzaad land aldaar in het Geffense veld en 1 sesterzaad land aldaar wegens een achterstallige erfpacht van 1 mud rogge gevestigd op 21 januari 1412 (nr. 1523).

Op 12 juli 1547 heeft Frans deze goederen voor schepenen van 's-Hertogenbosch gekocht voor 11 mud rogge eens.

Conform de 'raminge' gesloten tussen de stad en haar meierij worden de goederen nu nadat dit door de groenroede van de stad en door de vorster van Geffen officieel bekend is gemaakt geveild. Dit geschiedt op 3 augustus 1548 's middags om 4 uur in de herberg De Ijzeren Man op de Markt van 's-Hertogenbosch.

Peter van Emmerik poorter van 's-Hertogenbosch verklaart dat hij drie vonnissen aangaande deze onderpanden heeft gekregen. Verder verschijnt Jan z.v.w. Jacob Janszoon wonend in Geffen die een pot wijn daarboven bood. Jan is de hoogste bieder en koopt de onderpanden.

Getuigen:

Jan van Emmerik

Macharius de Leeuw

Philips Gerritsz. van Weert

Taal: Nederlands.

3843.

1548, 3 augustus

Uitwinning huis en land Geffen

Notaris Andries Ooms van Den Bosch clericus van het bisdom Luik oorkondt.

Frans Bogaarts meester van de Tafel van de H. Geest is door schepenen van 's-Hertogenbosch gericht in een huis en hof in Geffen 'aen die bergen' wegens een achterstallige erfpacht van 7 sester rogge gevestigd op 15 september 1492 (nr. 3120-3121).

Op 12 juli 1547 heeft Frans deze goederen voor schepenen van 's-Hertogenbosch gekocht voor 11 mud en 3 sester rogge eens.

Conform de 'raminge' gesloten tussen de stad en haar meierij worden de goederen nu nadat dit door de groenroede van de stad en door de vorster van Geffen officieel bekend is gemaakt geveild. Dit geschiedt 's middags op 3 augustus 1548 om 4 uur in de herberg De Ijzeren Man op de Markt van 's-Hertogenbosch.

Peter van Emmerik portier van 's-Hertogenbosch verklaart dat hij twee vonnissen aangaande deze onderpanden heeft gekregen. De meester is de hoogste bieder en koopt de onderpanden.

Getuigen:

Jan van Emmerik

Macharius de Leeuw

Philips Gerritsz. van Weert

Taal: Nederlands.

3844.

1547, 5 november

Overdracht erfcijns Waterstraat

Jan z.v.w. Wouter Zegersz. als man van Anna d.v.w. Evert z.v.w. Klaas gend. Cool van Berlicum

draagt over aan Matthys Stoters z.v.w. Lambert Stoters een erfcijns van 3 Karolusgulden uit een kamer deel uitmakend van een rij van drie kameren tussen het straatje gend. de Waterstraat en de oude muur met het recht om op die muur te mogen bouwen. De kamer is de eerste in een rij en ligt aan de linkerkant van het straatje. De kamer is in erfcijns uitgegeven op 19 november 1547.

3845.

1548, 13 december

Overdracht land Oisterwijk

'Claes Jan <onleesbaar> en Ariaan Willemsz. van Haren' schepenen van Moergestek oorkonden.

Hendrik Jacobsz. van Aalst heeft overgedragen aan Melis z.v.w. Rombout een schepenoorkonde betreffende een erfcijns van 2 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk uit een huis, erf en hof groot 1 ½ mudzaad land in Oisterwijk [sic] op de Dieze grenzend aan de gemene straat.

Taal: Nederlands.

Met het schependomszegel

3846.

1548, 19 december

Vestiging erfcijns Beurdestraat

Jan z.v.w. Peter Goartsz. vestigt ten behoeve van Joost 'Karparts' z.v.w. Jan 'Karparts' Jansz. ten behoeve van Gerrit z.v. Matthys Loyensz. van Mierlo een erfcijns van 2 ½ Karolusgulden uit een huis erf en hof in de Beurdestraat.

Ligging: tussen Wouter Bouwensz. en de stadswal met een straatje tussen de wal en het huis en strekkend van de gemene straat tot aan Heilwych weduwe van Jan Lenartsz.

Belast met een erfcijns van 4 pond payment aan het Groot Gasthuis.

De rente mag worden afgelost met 40 Karolusgulden waarbij de volgende waarden gelden: de gouden Philippegulden voor 25 stuivers en het dubbel vuurijzer voor 2 ½ stuiver.

3847.

1549, 28 januari

Overdracht hoeve Oisterwijk – op de Dieze

Schepenen van Oisterwijk oorkonden.

Wouter van den Boer z.v.w. Wouter van den Boer draagt over aan Frans z.v.w. Lambrecht 'Bogart' een hoeve in Oisterwijk op de Dieze te weten het huis met de hof, met de grond, een schuur, een schaapskooi en een 'scoppe' groot 2 mudzaad en 4 lopenzaad grenzend aan de gemene straat. Verder een heiveld van 18 lopenzaad aldaar grenzend aan de heer van Kloetingen, de zusters van Oisterwijk en de gemeynte, en een heiveld gend. Loppers Heiveld groot 13 lopenzaad 'binnen graften' grenzend aan de gemeynten van Oisterwijk en Heukelum en aan de zusters van Oisterwijk. Tenslotte een stuk hooiwas genaamd 'den Parlebeempt' groot 22 voeder hooi grenzend aan de zusters van Oisterwijk, en de gemene stroom.

Wouter heeft deze hoeve gekocht van Hendrik z.v.w. Jan Laureyns 'Loychsz.' (zie nr. 3849). De relatie tussen transactie en die van 27 februari 1549 (nr. 3849) is niet helder. Op 27 februari verkopen de kinderen van wijlen Jan Laureyns Loychs de hoeve aan Wouter van den Boer. Deze Wouter droeg de hoeve op 28 januari al op aan Frans 'Bogart'.
Taal: Nederlands.

3848.

1549, 29 januari

Overdracht erfpacht Tilburg

Willem z.v. Hendrik Willemsz. als echtgenoot van Laurentia d.v.w. Willem de Bever en Johanna natuurlijke d.v.w. Laurens van Ouden draagt over aan Gerrit van Berkt priester en beneficiaat in de St. Janskerk de helft van een erfpacht van 3 mud rogge uit een hoeve in Tilburg naast het goed 'Ter Lynden'.

3849.

1549, 27 februari

Verkoop hoeve Oisterwijk – op de Dieze

Hendrik, Anthonis en Adriaan gebroeders en Marieke en Adriana de oude gezusters k.v.w. Jan Laureyns 'Loychsz.' c.s. dragen na verkoop over aan Willem van der Bruggen ten behoeve van Wouter van den Boer z.v.w. Wouter van den Boer een hoeve in Oisterwijk op de Dieze te weten het huis met de hof, met de grond, een schuur, een schaapskooi en een 'scoppe' groot 2 mudzaad en 4 lopenzaad grenzend aan de gemene straat. Verder een heiveld van 18 lopenzaad aldaar grenzend aan de heer van Kloetingen, de zusters van Oisterwijk en de gemeynte, en een heiveld gend. Loppers Heiveld groot 13 lopenzaad 'binnen graften' grenzend aan de gemeynten van Oisterwijk en Heukelum en aan de zusters van Oisterwijk. Tenslotte een stuk hooiwas genaamd 'den Parlebeempt' groot 22 voeder hooi grenzend aan de zusters van Oisterwijk, de gemene stroom. Jan 'Loychs'en zijn vrouw Peterken plachten daar te wonen en zij daar gestorven.

Belast met een erfpacht van ½ mud rogge aan de Tafel van de H. Geest in Oisterwijk, , een erfcijs van 2 ½ stuiver aan de pastoor van Oisterwijk en een erfcijs van 1 stuiver minus 1 moorken aan de gezworenen van Oisterwijk. De zusters van Oisterwijk hebben een recht van weg naar hun beemd zoals zij dat tot nu toe gehad hebben.

3850.

1549, 29 juli

Testament Jan Aartssen van Ameiden en zijn vrouw Margriet Peyenburg

Authentiek afschrift door notaris NN Colen van het testament verleden voor notaris Hendrik Loekeman priester.

Jan Aartsen van Ameide burger van 's-Hertogenbosch
hij ligt ziek op bed maar is bij zinnen

hij doet dit met toestemming van zijn echtgenote Margriet d.v.w. Hendrik Peynenburg en na van keizer Karel V een octrooi te hebben verworven om te mogen testeren.

Hij vermaakt aan de kerken van St. Lamberts en St. Jan in 's-Hertogenbosch ieder 2 stuivers eens.

Nadat alle schulden en de kosten van de uitvaart betaald zijn moet Margriet de helft van wat er overblijft beleggen in renten, zonodig met advies van zijn zwager Pieter Willemsz. Zij krijgt daarvan de tocht en hun kinderen het erfrecht. Als zijn zoon Frans trouwt reikt Margriet hem 100 Karolusgulden uit. Bij de deling van de erfenis moet hij dit inbrengen totdat zijn zuster Erken 100 gulden heeft ontvangen waarna beiden gelijkelijk zullen delen. Hij heeft eerder aan Jan zijn zwager die getrouwd was met wijlen zijn dochter 20 Karolusgulden en enige huisraad gegeven. Na zijn dood moet Margriet aan zoon Frans ook 20 gulden en wat huisraad geven. Jan en Frans moeten van deze uitbetaling een kwitantie geven aan Margriet.

Verder verschijnt voor de notaris Margriet die ook haar testament maakt. Als haar man haar overleeft moet deze na betaling van alle schulden en de kosten van de uitvaart de helft van wat er overblijft beleggen in renten. Hij heeft daarvan de tocht en na zijn dood gaat dit naar haar erfgenamen te weten haar broers en zusters die daarvan weer de tocht zullen hebben en hun kinderen het erfrecht. Met bepalingen over de vererving. Als Margriet eerder overlijdt dan haar man dan krijgt haar zuster bij de erfdeling 100 Karolusgulden vooruit.

De schepenoorkonden aangaande helft van de goederen die haar toekomen moeten in bewaring worden gegeven aan Frans Pelgrom en Gerrit Steynsz. opdat niemand van de erfgenamen te kort komt.

Na haar dood moet aan haar nicht Heylke worden uitgereikt uit de aan Margriet toekomende helft 12 Karolusgulden eens als aandenken.

De rest moet na hun beider dood worden verdeeld in twee delen. De langstlevende heeft de tocht van het deel dat toekomt aan de ander.

Wie van de erfgenamen zich verzet krijgt alleen zijn legitieme aandeel terwijl de rest naar Margriet gaat.

Ingevoegd een kattebel met aantekening dat Heylke weduwe van Gerrit 'Aerssen' de 12 gulden heeft ontvangen en heeft gegeven aan het gasthuis [niet duidelijk welk gasthuis bedoeld wordt]. Dit geld is echter 'gebort' door Anna Broossen en deze wil het niet aan Heylke geven, daarom heeft Heylke het aan het gasthuis gegeven 'oft men dit gelt van haer Anna cost gecrygen'.

plaats van de handeling:

het woonhuis van Jan Aartssen Achter het Wild Varken

getuigen van de handeling:

Jan Lievensz. van der Planken barbier en
Marcelis Jansz. van Oirschot
poorters van 's-Hertogenbosch.

3851

1549, 20 november

Overdracht land Oss

'Lambert Corstiaenz., meester Dirick Reynersz., Jacob Gheritsz. en Roelof Lambertsz.'
schepenen in Oss oorkonden.

Peter van Bruheze z.v.w. Otto van Bruheze als erfgenaam van zijn broer Herman van Bruheze draagt over aan mr. Lodewijk z.v.w. Jacob van 'Doerne' een stuk land van 1 malderzaad groot in Oss 'op Quaethoven by Zannen Camp'.

Belast met een losbare erfcijns van 30 stuivers aan 'Welten Robben Claesz.', een erfcijns van 8 stuivers en 3 ort en een gebuurcijs van 2 stuiver en 3 ort aan de vrijheid van Oss.

Taal: Nederlands

Het schependomszegel is verdwenen.

3852.

1549, 7 december

Overdracht erfpacht Oisterwijk – op de Dieze

Schepenen van Oisterwijk oorkonden.

Adriaan z.v.w. Cornelis van Gorcum draagt over aan Huybrecht Hendrik Huybens een erfpacht van 1 mud rogge uit de volgende onderpanden in Oisterwijk op de Dieze:

1. een stuk land soms land dan weer groes gend. 'den Voirhof' groot 6 lopenzaad grenzend aan de gemene stroom
2. huis, hof en grond groot 20 lopenzaad.

3853.

1550, 27 januari

Vestiging erfcijns Nuenen

Dirk z.v.w. Gevaart van Doern als echtgenoot van Judoca d.v.w. Willem Wouterszoon vestigt ten behoeve van Jacob z.v. Jan Bax die weer handelt namens de broederschap van het erbidwaardig Sacrament in de St. Janskerk een erfcijns van 6 Karolusgulden uit de volgende onderpanden in Nuenen:

1. huis, erf, schuur, hof en een stuk weiland van 2 lopenzaad aan de Beerstraat
2. een huis, erf, hof, boomgaard, een stuk land gend. een eusel en een stuk hopland groot 5 lopenzaad grenzend aan de Tafel van de H. Geest in Nuenen
3. een akker gend. 'den Tomacker groot 11 lopenzaad bij de kerk.

Belast met:

- a. een erfcijns van 1 ½ Karolusgulden aan Gerard Heynen
- b. een erfcijns van 2 Karolusgulden aan Joost Loonmans
- c. een erfcijns van 6 Karolusgulden aan het Moonsgasthuis in 's-Hertogenbosch
- d. een erfpacht van 22 vaten rogge aan zeker altaar in de St. Janskerk in 's-Hertogenbosch
- e. een erfpacht van 9 vaten rogge een hetzelfde altaar
- f. een erfpacht van 1 ½ vat rogge aan de Tafel van de H. Geest in Nuenen
- g. een erfpacht van 1 malder rogge aan Godfried Huyben

De rente mag worden afgelost met 100 Karolusgulden.

Ingeknipt als teken dat de rente is afgelost.

3854.

1550, 10 maart

Afstand recht van vruchtgebruik huis Vughterdijk

Liesbeth weduwe van Hendrik z.v. Hendrik van Oss doet ten gunste van haar zoon Willem en haar schoonzoon Amelius z.v.w. Jan Willemsz. van Doern gehuwd met Hendrikje dochter van Liesbeth en Hendrik voornd afstand van haar recht van vruchtgebruik op een huis, erf en hof op de Vughterdijk tussen de beide poorten.

Ligging: tussen Jan Mathysz. en Mathys Mathysz. en strekkend van de straat tot aan de stadswal.

3855.

1550, 25 juni

Vonnis inzake erfcijns Schijndel

Schepenen van 's-Hertogenbosch wijzen vonnis in de zaak tussen mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest eiser en Beatrijs weduwe van Arnt Lambertsz. verweerder inzake de rechtmatigheid van een erfcijns van 44 schellingen uit 3 pond en 10 schellingen uit onderpanden in Schijndel. De erfcijns was door mr. Hendrik Buk aan de Tafel vermaakt.

Het vonnis stelt de eiser in het gelijk en veroordeelt de verweerder in de kosten van het proces.

3856.

1550, 24 november

Erfdeling land St. Michielsgestel

Frans Bogaart als meester van de Tafel van de H. Geest (A) en Jan 'Heerlaer', Rutger Dieriksz. Roelofsz., Goyaart Adolfsz. van Dommelen en Jaspar van den Kerkhove als meesters van het blok van de armen in de stad 's-Hertogenbosch delen een kamp land in St. Michielsgestel gend. De Ossenkamp gend. 'den Horrick'. De Tafel krijgt de ene helft en wel de voorste zijde grenzend aan de zusters van Orthen met erop rustend een recht van weg naar de het achterste deel. Het blok krijgt de andere helft achter de geer. Dit deel is belast met een grondcijns van 1 negenmanneke aan de heer van Oud-Herlaer [sic]. De Tafel en het blok verklaren dat dit land 70 jaar lang hun ongedeeld bezit is geweest.

Er wordt gesproken van 'het blok' maar niet duidelijk wordt om welk blok het gaat.

Taal: Nederlands.

3857.

1550, 28 november

Vestiging erfcijns land Schijndel

Willem z.v.w. Jan Willemsz. als echtgenoot van Anna d.v.w. Hendrikje 'Weygerincxz.' vestigt ten behoeve van Hugo z.v.w. mr. Jan van Berkel natuurlijke z.v.w. Jan van Berkel Klaasz. een erfcijns van 6 Karolusgulden uit een kamp hooiland van 2 bunder in Schijndel onder Elde.

Belast met een grondcijns van 2 oude groten aan de erfgenamen van Godfried van Hermalen

en ern erfcijs van 3 gulden aan een zekere man in 's-Hertogenbosch.

3858.

1551, 23 januari (indien Kerststijl)

1552, 23 januari (indien Paasstijl)

Verkoop land Gemonde

'Lambert Aerts, Ansem Willems, Henr. Wouters, Eymbert Pauwels, Gerardt Gerardt Jacops, Jan Loyen Lippen en Rutger Jan Eymbertsz ' schepenen in Boxtel oorkonden.

Rutger jan Eymberts draagt na verkoop over aan heer Peter Willemsz. een stukje land van 17 roeden onder Gemonde aan de Hooibrug

Taal: Nederlands

Met een fragment van het schependomszegel.

3859.

1551, 31 januari

Uitgifte erfcijs hof Hinthamereinde

Goossen Petersz. van Erp priester geeft uit in erfcijs aan Jan z.v.w. Zeger Jansz. een hof aan de Hinthamerstraat [sic] achter het huis De Drie Mollen met het recht van gebruik van de straat en het gemak. De erfcijs is 2 ½ Karolusgulden en de verplichting om de helft van het onderhoud van het gemak te betalen.

Ligging: tussen een ander erfgoed van heer Goossen en Adriana d.v. w. Hugeman Tengnagel en strekkend van een zeker onbebouwd erf tot aan het gasthuis voor arme vrouwen.

3860.

1551, 4 februari

Verkoop land Hintham – Eindhouts

Hendrik die Ruiters z.v.w. Jan die Ruiters draagt na verkoop over aan Frans Bogart z.v.w. Lambert Bogart een stuk land gend. 'die Stege' binnen het Vrijdom op 'het Eynhouts' grenzend aan de Pepers, de Tafel van de H. Geest, de Koedijk en het klooster achter de Tolbrug.

3861.

1551, 14 mei

Vestiging erfcijs Someren

Jacob z.v.w. Jacob van Rooy vestigt ten behoeve van Michiel zijn oudste zoon een erfpacht van 1 mud rogge uit een huis, erf, hof en aangelegen land groot 4 lopenzaad in Someren aan de Klotstraat, strekkend van de gemene straat tot aan de gemeynte van Someren.

Belast met de hertogscijns en een erfcijs van 3 ½ gulden aan Willem Deenen.

3862.

1551, 30 juni

Vestiging erfcijns Orthenstraat

Anton z.v.w. 'Folcardi Woltera' vestigt ten behoeve van Reinier Jansz. van Boxtel, Anton Goyaartsz. en Hendrik Gerritsz. handelend namens het ambacht van de speldenmakers een erfcijns van 3 Karolusgulden uit de volgende onderpanden aan de Orthenstraat:

1. huis, erf en een aangrenzende kamer bij de poort op de hoek
2. twee kameren

Ligging:

1. tussen Laurens Raaymakers die woont aan de kant van de poort en de gemene straat, strekkend van de straat tot aan Mechteld weduwe van Arnd Raaymakers
2. tussen de stadswal en Reymbout Borduurstikkers, strekkend van de straat tot aan de afsluiting gend. 'die hekel'

Belast met: de grondcijns van 1 braspenning minus 1 obool, een erfcijns van 2 pond payment aan het klooster van St. <niet ingevuld>, een erfcijns van 2 pond payment aan Liesbeth weduwe van Lambert Willemsz, van de Laarschot en een erfpacht van ½ mud rogge aan Willem van Meyelsvoort.

De erfcijns is losbaar met 50 Karolusgulden.

op de rug: aantekening dat de stad hiervan de helft heeft afgelost op 1 september 1632.

3863.

1551, 15 juli

Verkoop hoeve Herpen – Koolwijk

Ariaan Woutersz. en Thomas Zeberts schepenen in Herpen oorkonden.

mr. Johan van der Stegen en joffrouw 'Posteluyne' zijn vrouw dragen na verkoop over aan Hendrik van Eindhouts en mr. Francois van Balen beide licenciaat in de rechten en handelend als provisoren van de Tafel van de H. Geest en aan Francois Bogaart als 'gouverneur' van de Tafel een hoeve in Herpen op Koolwijk.

De verkopers behouden zich het recht voor om de hoeve terug te mogen kopen voor de koopsom die nu betaald is, zijnde 1800 Karolusgulden.

Onder voorbehoud verder van de hoogheid en de rechten van de heer van Ravenstein zoals vastgelegd in een oorkonde gegeven te Kleve op 7 juni 1548.

Taal: Nederlands

Met een fragment van het schependomszegel.

3864.

1551, 24 juli

Overdracht erfcijns Hinthamerstraat

Christophoor van Balen daartoe gemachtigd door burgemeesters, schepenen en raden van de stad Antwerpen en tevens handelend namens Reymboud van den Zande echtgenoot van Francisca d.v. Goyaart Klaasz. van Nimwegen en Arnd Cogen echtgenoot van van Anna d.v. Goyaart voornd. draagt over aan Hendrik z.v. Jan Joordens een erfcijns van 12 pond payment

uit 24 pond.

Onderpand is een huis en erf in de Hinthamerstraat tussen het gemene water en het huis van Hendrik die Lange, later van Peter van 'Bardeijn'.

op de rug: 'dit is den bryeff van Jan Seegers die Cuijper van vi gulden ende vi str.'

3865.

1551, 28 oktober

Aflossing erfpacht Moergestel

Hendrik Jan 'Switters' en Willem Matthys Rosen schepenen in Moergestel oorkonden.

Ariaan Roeffen en Klaas Jan Wassenbergsz. provisorsen van de Tafel van de H. Geest van Moergestel verklaren in aanwezigheid en met goedvinden van schout, schepenen en kerkmeesters dat de erfgenamen van Jan Laurensz. Loyens een erfpacht van ½ mud rogge uit goederen in Moergestel hebben afgelost.

Taal: Nederlands

Met het gave schependomszegel.

3866.

1551, 11 december

Verkoop huis Geffen

'Eymert Petersz., Henrick Rutgersz., Jan Artsz., Jan Ghisbartsz. van Hautart, Jan Jansz. van Soechel en Jan Herbertsz.' schepenen in Geffen oorkonden.

Frans Bogaart als meester van de Tafel van de H. Geest draagt na verkoop en met toestemming van Hendrik Eindhouts provisor over aan Hendrik Aartsz. een huis, hof en aangelegen land groot 4 vatzaad in Geffen aan de gemene straat.

Belast met een cijns van 2 penningen aan de heer en een erfpacht van 7 sester rogge aan de Tafel voornd.

Taal: Nederlands

Met het gave schependomszegel.

3867.

1552, 23 januari (indien Kerststijl)

1553, 23 januari (indien Paasstijl)

Verkoop land Boxtel

'Lambert Aertssen, Ansem Willems, Heinen Wouters, Eymbert Pauwels, Gerardt Gerardt Jacopssen, Jan Loy Lippen ende Rutger Jan Eymbeerssen' schepenen in Boxtel oorkonden.

Heer Peter Willemsen draagt na verkoop over aan Frans 'Bogarts' ten behoeve van de Tafel van de H. Geest twee aaneengelegen stukken land in Boxtel bij de Hooibrug. Dit geschiedt in het kader van een ruil.

Het ene stuk is 1 sesterzaad en grenst aan de Tafel, het andere is 17 vierkante roeden groot en grenst ook aan de Tafel.

Taal: Nederlands

Het schependomszegel is verdwenen.

3868.

1552, 21 mei

Afstand recht van vruchtgebruik land Empel

Jan Naats z.v.w. Arnd weduwnaar van Geertrui d.v.w. Jordaan van 'Voirt' draagt over aan Arnd zijn zoon, en aan zijn schoonzonen Jan z.v.w. Hendrik z.v.w. Jan van Rijsingen alias Beyens gehuwd met Christina en Wouter z.v. Boudewijn Hendriksz. gehuwd met Liesbeth het recht van vruchtgebruik van de helft van 8 morgen land in Empel zoals omschreven in nr. 3433.

3869.

1552, 21 mei

Overdracht land Empel

Arnd Naats c.s. (zie nr. 3868) draagt over aan Jacob z.v. Jan Jacobsz. ten behoeve van zijn vader Jacob de helft van 8 morgen land in Empel (zie nrs. 3433 en 3868).

3870.

1553, 9 februari

Vestiging erfcijns Schijndel

Jan Penninck z.v.w. Jan Penninks vestigt ten behoeve van Leonardus z.v.w. Gerrit Penninks z.v.w. Jan Penninks voornd. een erfcijns van 5 Karolusgulden uit een stuk akkerland van 4 lopenzaad in Schijndel in den Hautaart met twee zijden grenzend aan de gemeynte.

De erfcijns mag altijd worden afgelost met 100 Karolusgulden. Daarbij gelden de volgende waarden: het gouden Philippusschild voor 25 stuivers en het dubbel vuurijzer voor 2 ¼ stuiver. Zie nr. 3935.

3871.

1553, 16 april

Betalingsbelofte Driel

Cornelis Jan (?) Sarsz. en Aert Aertsz.' schepenen in Driel oorkonden.

Willem Heymensz. belooft aan Gerrit Willemsz. zijn zoon, dat als hij na zijn dood iets nalaat, dat hij dan 10 gulden brabantse vooruit krijgt uitgekeerd. Gerrit mag de goederen ook gebruiken totdat zijn broers hem de 10 gulden hebben uitbetaald.

Taal: Nederlands

De twee zegels van de schepenen zijn verdwenen.

Pasen viel in 1553 op 2 april en in 1554 op 25 maart. De datum van de oorkonde zijnde 16 april 1553 is dus volgens onze kalender 16 april 1553.

3872.

1553, 19 mei

Vonnis inzake erfpacht Oss

Schepenen van 's-Hertogenbosch wijzen vonnis in de zaak tussen Frans Bogaart meester van de Tafel van de H. Geest, eiser, en Lambrechts Simonsz. en Lambert van den Grave ingeboden en gedaagden inzake de rechtmatigheid van een erfpacht van 1 mud rogge uit een huis, hof en aangelegen erfgoederen in Oss op Amstel. Jan Kannepaart z.v. Jan Kennepaart Lodewijksz. heeft deze erfpacht ter uitvoering van het testament van zijn vader overgedragen aan Adriaan die Ruiters ten behoeve van de Tafel.

De schepenen wijzen de eis toe en veroordelen de verweerders tot betaling van de erfpacht met inbegrip van de achterstallige erfpacht ter grootte van 15 ½ mud rogge. Zij worden ook veroordeeld tot betaling van de kosten van het proces.

Ondertekend niet gezegeld.

Op de rug: gericht door Reinier die Leeuw aan Lambrecht Simonsz. en aan de huisvrouw van Lambert van den Grave op 15 juli 1553.

Blijkens een papieren envelop werd deze erfpacht in de negentiende eeuw nog geheven. Geregistreerd onder Geefhuis lib. 2 fol. 154. Betaald met f 6,-.

3873.

1553, 30 juni

Vestiging erfcijns Vught – Deuteren

Domien z.v.w. Goossen hendriksz. Beyens vstigt ten behoeve van Christophoor Evertsz. bakker een erfcijns van 3 Karolusgulden uit een kamp weiland van 5 morgen in Vught-St. Lamberts onder Deuteren grenzend aan de gemene straat.

De rente mag altijd worden afgelost met 50 Karolusgulden waarbij de volgende waarden gelden: de gouden Philippusgulden voor 25 stuivers en het dubbel vuurrijze voor 2 ¼ stuiver.

Op de rug: 'lib. 2 fol. 208 verso'; dit wijst erop dat de rente in de negentiende eeuw nog geheven werd.

3874.

1553, 21 november

Erfdeling Woensel (gedeeltelijk)

'Henrick Eymbrechts ende Adriaen Gisbert Anthonisz. (?)' schepenen in Woensel oorkonden.

- A. Peter en Yewen jr.
- B. Meus Goyartsz. als man van Catherijn
- C. Joost Peter Willemsz. als man van Margriet
- D. Jasper Goyartsz. als man van Jenneke

Allen kinderen van Yewen Hendrik Beekmansz. die nog in leven is en van de tocht is afgegaan en wijlen Marie zijn huisvrouw.

Aan Joost en Jaspar wordt gezamenlijk toegedeeld:

de oude stede waar Yewen sr. placht te wonen, met de potinge op de gemeynte in Woensel

op Acht. Dit deel is belast met een erfpacht van 5 mud en 1 sester rogge [aan wie is niet duidelijk, mogelijk aan Lucas hiernsa volgend], een erfcijns van 2 ½ gulden aan Lucas broer van Yewen, losbaar met 15 gulden, verder een erfcijns van 3 gulden 'ten Bosch staende' losbaar met 50 gulden, 14 stuivers aan iemand in Boxtel, 10 gulden aan Anna weduwe van Thomas Art Sanders, 3 gulden aan de dochter van Gerrit Hendrik Beekmans, losbaar na haar overlijden met 25 gulden en belast met het onderhoud van alle wegen en waterlopen.

De andere delen worden niet vermeld

Taal: Nederlands

Met het zegel van schepen Adriaan Gijsbertsz. ...tisz.

3875.

1554, 26 februari

Overdracht erfcijns Someren

Michaelsr. z.v. Jacob z.v.w. Jacob van Rooy draagt een erfpacht van 1 mud rogge uit onderpanden in Someren (gebestigd op 14 mei 1551, zie nr. 3875) over aan Peter z.v.w. Jan 'Colensoon'. Met het recht om de rente af te lossen zoals in een afzonderlijke oorkonde is aangegeven.

3876.

1554, 8 maart

Machtiging beheer goederen en nalatenschap

Gijsbert z.v.w. Adriaan z.v.w. Gijsbert 'Bruessoen' en Willem 'Weynarts' echtgenoot van Anna handelend mede namens alle anderen die dit aangaat machtigen Francois Bogaart burger en raadsman van 's-Hertogenbosch om namens hen te handelen met name ten aanzien van de nalatenschap van Arnd Janszoon schipper en burger van 's-Hertogenbosch. Gijsbert heeft op 3 maart j.l. door middel van naasting het bewind gekregen over deze goederen.

Taal: Nederlands.

3877.

1554, 2 april

Vestiging erfpacht Schijndel

Willem z.v.w. Jan Willemsz. als man van Anna d.v. Hendrik 'Weygerganck' vestigt ten behoeve van Aarnd z.v.w. Jan 'Schillincx' een erfpacht van 1 mud rogge uit een stuk hooi- en weiland in Schijndel groot 2 bunder in het Hermalen in Elde grenzend aan de gemene straat.

Belast met een erfcijns van 2 oude groten aan Anna weduwe van Albert van Deventer en een erfcijns van 3 gulden aan zekere burger in 's-Hertogenbosch in de Peperstraat.

Deze rente werd in de negentiende eeuw nog geheven en was toen geregistreerd onder Geefhuis lib. 2 fol 56.

3878.

1554, 19 augustus

Overdracht erfcijns Nuenen

'Goyart Huyben, Peter Pouwels, Frans Ghyben, Jan Willemen (?), Dierck de Coninck, Wouter Vadems (?) en Peter die Coeninck' schepenen in Nuenen oorkonden.

Dirk Gevaardszoon van Doorne draagt over aan Hendrik Jan Salomonsz. een bestaande erfcijns van 1 ½ Rijns gulden uit een huis, schuur, hofstede en hof in Nuenen aan de Beekstraat grenzend aan de Tafel van de H. Geest in Nuenen en uit een akker bij de kerk genaamd 'die Tom'.

Met een fragment van het schependomszegel.

Op de rug: aantekening dat de rente door de Tafel van de H. Geest op 1 februari 1565 is afgelost.

3879.

1555, 10 januari

Overdracht erfcijns Hinthamerstraat

Gerrit z.v.w. Arnd Gerritsz., Dirk zijn broer en Albert z.v.w. Hendrik van Oss dragen over aan Christophoor z.v. Hendrik sr. Boeyens alias van Rijsingen een erfcijns van 4 ½ Karolusgulden uit een huis in de Hinthamerstraat naast de St. Annakapel.

Ligging: tussen Joost Robbyns en een ander huis dat toebehoort aan de kapel.

Bij dit huis hoort ook een 'petiarium' die onder de kapel ligt en het recht om een ledige plaats te gebruiken ten zuiden van de kapel en het recht om een put te gebruiken samen met andere mensen.

3880.

1555, 15 januari

Vestiging erfcijns Rosmalen

'Welkinus' genaamd 'Welt' z.v.w. Klaas Welten vestigt ten behoeve van Welkinus gend. Welt z.v.w. Gerrit Welten een erfcijns van 3 Karolusgulden uit een kamp weiland van 8 hont in Rosmalen in de Vliert in Heze grenzend aan mr. Jan Brants priester en z.v.w. Herbert, strekkend vanaf de Heikamp tot aan het kapittel van de St. Janskerk.

Op de rug: aantekening dat de Tafel van de H. Geest dit land heeft gekocht en heeft toegevoegd aan de hoeve in de Dun onder Rosmalen.

Zie nr. 4119.

3881.

1555, 30 januari

Overdracht erfpacht Rosmalen

Adriaan z.v.w. Dirk z.v.w. Goyaart Gielisz. handelend krachtens het testament dat hij en wijlen zijn vrouw Marie hebben gemaakt draagt over een erfpacht van 5 sester rogge uit twee stukken land in Rosmalen in de Looffaartse Hoeve gevestigd voor schepenen van 's-Hertogenbosch op 31 mei 1553. Hij draagt deze over voor de helft aan Mechteld weduwe van Jan Moons om hiervan het vruchtgebruik te hebben en aan haar kinderen ten erfrecht; en voor de andere helft

aan Liesbeth weduwe van Goyaart van Middegaal om hiervan het vruchtgebruik te hebben en aan haar kinderen ten erfrecht..

3882.

1555, 15 januari

Vestiging erfpacht Schijndel

'Jan Rutger Jansz., Willem Matthysoen van Herenthum, Jan van den Oetelaere, Jan Jansz. van der Cuylen, Gisbert van den Bogaert, Lauwreyns Michilsoen ende Hugo van Beerke' schepenen in Schijndel oorkonden.

Jan Willemsz. echtgenoot van Anna d.v. Hendrik 'Weygerganck' vestigt ten behoeve van Hendrik Janszoon van Gerwen een erfpacht van 1 mud rogge uit een huis, hof, hofstad en aangelegen erfgoed groot 13 lopenzaad in Schijndel op het Lutteleinde grenzend aan de gemene straat en uit een kamp weiland groot 2 bunder in Schijndel in Elde

Taal: Nederlands

Het schependomszegel is verdwenen.

3883.

1555, 3 maart

Vidimus

inbewaringgeving belening tiend Oss

Schepenen van 's-Hertogenbosch geven een vidimus af van de oorkonde van 10 oktober 1505 waarin de stadhouder en leenmannen van het leenhof van de abt van Echternach iemand belenen met tienden in Oss (zie nr. 3267a).

Frans z.v.w. mr. Hendrik verklaart dat hij deze oorkonde ten behoeve van zichzelf en ten behoeve van Jasper van den Broek Lambertsz. in bewaring heeft en dat hij deze wanneer Lambert daar om vraagt aan hem zal overhandigen.

Taal van het vidimus: Latijn, van de oorkonde uit 1505: Nederlands.

3884.

1555, 9 mei

Aflossing erfcijns Vught

Jan van Neertingen z.v.w. Jan van Neertingen Jansz. verklaart dat mr. Jan van Broegel Arntsz. en Andries van Poppel hebben afgelost de helft van een hem toekomende erfcijns van 6 pond payment uit een huis in Vught-St. Lambertus grenzend aan het huis genaamd In den Hamer.

Taal: Nederlands.

3885.

1555, 25 mei

Verkoop alle bezittingen

Gerrit z.v.w. Jacob Theeuwensz. draagt over aan Berwinus Arntsz. ten behoeve van de Tafel van de H. Geest een vijfde deel en al zijn rechten op de goederen, onroerend, roerend en gereed, die hij geërfd heeft van zijn vader. Hij draagt ook over aan de Tafel al zijn goederen, onroerend, roerende en gereed.

Deze transactie zal geen effect sorteren nadat aan Gerrit aan de Tafel zal hebben geleverd c.q. betaald 26 mud en 2 ½ sester rogge, 12 mud en 3 sester gerst en 61 Karolusgulden en 17 stuivers. Wanneer dit is betaald gaat de overdracht niet door.

3886.

1555, 17 juli

Overdracht erfpacht en erfcijns Gemonde

Mechteld van Boxtel en Liesbeth van Gorinchem zusters van de derde regel van St. Franciscus op de Uilenburg hebben overgedragen aan Robbert Jansz. van Blitterswijk priesterde helft van een erfpacht van 3 mud en 7 sester rogge uit een huis, erf en hof, en een stuk land en een stuk weiland daaraangelegen met houtwas in Gemonde in het rechtsgebied van St. Oedenrode in Berselaar en uit een kamp lands in Gemonde in het rechtsgebied van Schijndel gend. de Leemskuilen grenzend aan de gemene straat.

Jan z.v.w. Marcel van der Stegen en w. Hadewych d.v.w. Jan van Blitterswijk voornd. draagt nu over aan Frans Bogaart meester van de Tafel van de H. Geest een erfpacht van 3 sester uit voornde 3 mud en 7 sester met de achterstallen en een erfcijns van 20 schellingen payment uit een huis, erf, hof en aangelegen land groot 1 malderzaad in Gemonde in het rechtsgebied van Schijndel grenzend aan de gemene straat.

Jan van der Stegen mag de erfpacht van 3 sester altijd terugkopen met 18 Karolusgulden.

3886a.

1557, 25 juli

het derde uur in de middag

Testament Willem z.v.w. Jan Willemsz. en zijn vrouw Anna Weigerganks land Schijndel

Notaris Andries z.v. Lambert van Uden, clericus van het bisdom Luik, oorkondt.

Willem z.v.w. Jan Willemsz. en zijn vrouw Anna d.v. Hendrik Weigerganks inwoners van Schijndel maken hun testament
zij zijn beiden ziek maar bij zinnen

legaten

1. aan de fabriek van de St. Lambertuskerk van Luik 1 stuiver eens, uit te keren na de dood van een van hen beiden
2. aan de fabriek van de kerk van St. Servaas in Schijndel 1 stuiver eens
3. aan Hendrikse d.v. Hendrik Weigerganks halfzuster van Anna een erfcijns van 6 pond payment uit een hofstad in Schijndel in Delschot uit te keren na de dood van een van hen beiden

Hun goederen zijn zwaar belast met schulden, ten dele veroorzaakt door hun langdurige ziekte. De langstlevende mag daarom een kamp groesland van mee dan 2 bunder groot in Schijndel 'onder den Boirn' gend. 'die Eelsche Campen' laten verkopen. Met de opbrengst mag de langstlevende schulden aflossen waaronder een erfpacht van 1 mud rogge aan iemand Achter de Mandenmakers in 's-Hertogenbosch Als dat niet genoeg is mogen de resterende erven met losbare renten belast worden.

De langstlevende heeft de tocht van alle goederen. Als hij of zij hertrouwt moeten de voogden de helft van de erfenis toedelen aan hun zoon 'nae usantie van den landt'.

Zij benoemen tot voogden Wouter Jansz. alias Geldermans, Hendrik Petersz., Emond Goortsz. en Gerrit Jansz. van Gerwen.

plaats van de handeling

in Schijndel vóór het woonhuis van de testatoren op het Luttel Einde

getuigen van de handeling

Peter Gerrit Goossens

Hendrik Peter Eymbertsz.

Godschalk Boyen van Gemonde

Zie voor de verkoop van het land nr. 3896.

3887.

1555, 17 augustus

Vestiging erfcijns Vught – Hoge Ham

Gerrit van Malsen z.v.w. Otto van Malsen vestigt ten behoeve van Frans Bogaarts z.v.w. Lambert Bogaarts een losbare erfcijns van 18 Karolusgulden en 15 stuivers. Op de renten mogen geen lasten en belastingen zoals een tiende of twintigste penning of wat dan ook worden gekort. Onderpand is twee kampen hooiland die aan de zijkant aan elkaar grenzen in de parochie van Vught-St. Lambertus in 'den Hogen Ham' bij het dorp Vlijmen groot 8 morgen grenzend aan het Groot Gasthuis en strekkend van de Bossche Sloot tot aan Jan van Balen en meer anderen.

Belast met een losbare erfcijns van 6 gulden aan iemand in 's-Hertogenbosch.

De rente mag altijd worden afgelost met 300 Karolusgulden. daarbij gelden de volgende waarden: het gouden Philippusschild voor 25 stuivers en het dubbel vuurijzer voor 2 ¼ stuiver.

Onder de pliek: aantekening over betaling van 3 blanken [leges?].

3888.

1556, 10 maart

Aflossing rente Vrijdom – De Hoge Vliert

Adriaan z.v.w. Zeger z.v.w. Jan Eliasz. heeft beloofd te betalen aan Hendrikje d.v.w. Jan Olieslager z.v. Godfried (de moeder van Hendrikje was Liesbeth d.v.w. Hendrik die Leeuwe) een losbare erfcijns van 1 ½ Karolusgulden uit 1 morgen land genomen uit 1 ½ morgen land in de Hoge Vliert. De erfcijns is aflosbaar met 25 Karolusgulden.

Klaas van Dorst kleermaker en e.v. Hendrikje voornd. verklaart nu dat hij 25 Karolusgulden heeft ontvangen van Adriaan voornd. en dat daarmee de rente is afgelost.

3889.

1556, 25 april

Verkoop land Den Dungen

Willem z.v.w. Zeger van der Velden ('de Campo') en Michiel z.v. Rutger handelend als executeurs van het testament van Zeger minderjarige zoon van Hendrik Zegersz. van der Velde dragen na verkoop over aan Berwinus Arntsz. ten behoeve van Frans Bogaarts z.v. Lambert Bogaarts een hooiland van 1 ½ morgen in den Dungen grenzend aan de Tafel van de H. Geest, het clarissenklooster in 's-Hertogenbosch en de gemene straat.

Frans Bogaarts handelt niet als meester van de Tafel, het was dus een privé transactie.

3890.

1556, 4 mei

Testament Jan Willemsz. van Gerwen en zijn vrouw Marceliske (uittreksel)

Notaris mr. Hendrik Lokeman oorkondt.

Notaris Jan Goyaartz. van der Wouden ('Nemus') maakt het uittreksel

Jan Willemsz. van Gerwen en zijn vrouw Marceliske maken hun testament. Daarin vermaken zij aan de Tafel van de H. Geest een losbare erfcijns van 2 gulden uit huis, erf en grond op de hoek van het Slijperstraatje waar vroeger placht te wonen Jan Peterszoon kleermaker.

Getuigen waren Jan Goyaartz. van Doerne en Peter z.v.w. Hendrik Lokemans Gijsbertsz.

3891.

1556, 19 augustus

Afstand recht van vruchtgebruik erfcijns Someren

Peter z.v.w. Jan Colenzoon weduwnaar van Bele d.v.w. Hendrik Martensz. doet afstand van zijn recht van vruchtgebruik op een erfpacht van 1 mud rogge uit onderpanden in Someren gevestigd op 14 mei 1551 (zie nr. 3861) ten behoeve van Sebastiaan en Hendrik zijn zoons

3892.

1556, 19 augustus

Overdracht erfcijns Someren

Sebastiaan en Hendrik z.v. Peter z.v.w. Jan Colenzoon en wijlen Bele d.v.w. Hendrik Martensz. dragen over aan Lambert z.v.w. Jan van Kleef ('de Clivia') een erfpacht van 1 mud rogge uit onderpanden in Someren (zie nr. 3891).

3893.

1556, 8 oktober

Verkoop land Gemonde

Aantekening over een transactie van land in Gemonde.

Aalke weduwe van Huybert Jansz. te Gemonde verklaart dat zij verkocht heeft een huis en hof samen met de voogden van de kinderen te weten Jan Loyen en Gerrit de Kuiper beiden wonend in Gemonde. De pastoor van Gemonde Jan van Geldrop heeft de akte geschreven. Koper was Laurens Michiels wonend in Schijndel. Gij van Hoorn heeft dit genaast en vervolgens overgelaten aan Klaas 'int Greffoen' in 's-Hertogenbosch . Aalke heeft uit dit huis c.a. 'gegroot' aan Marieke van der Stegen een erfpacht van 3 sester rogge.

Op de rug aantekening over een transactie op 29 juli 1562 aangaande 3 sester rogge jaarlijks en 20 schellingen payment jaarlijks.

Taal: Nederlands

Geschreven op papier.

3894.

1556, 14 oktober

Erfdeling nalatenschap Heilwych d.v.w. Jan Alarts renten

Schepenen van St. Michielsgestel oorkonden.

De erfgenamen van Heilwych d.v.w. Jan Alarts delen de nalatenschap van 'hender moyen'.

Dit zijn:

Udeman z.v. Jan Udemans van Brouheze

Willem z.v.w. Jan Udemans van Brouheze

Reinier Bek als man van Mechteld zuster van Udeman en Willem

Aan Udeman worden ter betaling de volgende renten toebedeeld:

1. 1 mud rogge aan Willem Thyssen in Schijndel en Franco de goudsmid in 's-Hertogenbosch
2. 3 goudgulden aan Frans Vogels in Breugel
3. 4 goudgulden aan iemand in Waalre
4. 5 gouden guldens aan iemand in Gestel bij Eindhoven
5. 10 Karolusgulden aan Katryn Spellaart in Geldrop
6. 6 gulden en 17 ½ stuiver aan iemand in Gerwen
7. 2 gulden en 10 stuivers aan Reinier 'Dracx' wonend in Lith.

De drie delende partijen zijn iede voor een derde aansprakeijk voor de volgende renten:

- a. een lijfrente van 8 Karolusgulden aan 'Chateryne' hun zuster die geprofest is in Coudewater
- b. een lijfrente van 1 mud rogge aan Anneke Kerskorf wonend in Mechelen
- c. aan de Arme Fraters in 's-Hertogenbosch 21 stuivers.

Taal: Nederlands

Geschreven op papier.

3895.

1557, 11 maart

Vestiging erfpacht Gerwen

Peter z.v.w. Jan Evertsz. als man van Adriaantje d.v. Dionys Jansz. Dionysz. vestigt ten behoeve van Joost z.v.w. Marcel Stevens die Bruin een erfpacht van ½ mud rogge te leveren in 's-Hertogenbosch vrij van alle belastingen die nu geheven worden en die nog zullen worden geheven. Onderpand is een stuk hooiland van 3 lopenzaad in Gerwen grenzend aan het gemene broek.

3896.

1557, 24 maart

Verkoop land Schijndel

Anna weduwe v. Willem z.v.w. Jan Willemsz., Wouter z.v.w. Jan Guldemans en Hendrik z.v.w. Peter 'Sheers' en Emond z.v.w. Godfried Akkermans handelend als voogden krachtens het testament van Anna en wijlen Willem dragen na verkoop over aan Leonius z.v. Dirk van Wijk 'Loensz.' ten behoeve van Anna weduwe van Albert van Deventer een groesveld van 2 bunder in Schijndel in de Schrijvers Hoeve in Elde.

Belast met de volgende jaarlijkse renten:

1. 2 oude groten aan Anna weduwe van Deventer
2. een losbare erfcijns van 6 gulden aan Anna weduwe v. Klaas van Ravenstein
3. een losbare erfpacht van 1 mud rogge aan Hendrik Jansz. van Gerwen
4. een losbare erfpacht van 1 mud rogge aan Arnt Jansz. bakker
5. een recht van weg toekomend aan Jan Bults Jansz. de Kuiper

De lasten en de mogelijkheid deze af te lossen gaan over naar de nieuwe eigenaar Anna van Deventer.

3897.

1557, 24 maart

Vidimus

Schepenen van 's-Hertogenbosch geven een vidimus af van het testament van Willem z.v. Jan Willemsz. en zijn vrouw Anna Weigerganks van 25 juli 1555.

Zie nr. 3886a.

3898.

1557, 30 maart (indien Kerststijl)

1558, 30 maart (indien Paasstijl)

datering volgens de stijl gebruikelijk in Gorcum

Kwitantie

Schepenen van Gorcum verklaren dat Gijsbert Adriaansz. wonend in ? verklaart van Frans

Bogaarts meester van de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch 40 Karolusgulden te hebben ontvangen. Dit heeft van doen met een erfenis ((?)) die hem toegevallen was in 's-Hertogenbosch
Zwaar beschadigd en daardoor ten dele onleesbaar.

3899.

1557, 2 juni

Vestiging erfcijns Maren en Nuland

Hendrikje weduwe v. Hendrik Rutgersz. heeft afstand gedaan van haar recht van vruchtgebruik ten behoeve van haar kinderen Gerrit, Lambert en Goedele en Hendrik z.v.w. Jan van Gerwen als man van Aleid dochter van Hendrikje en Hendrik, en mede ten behoeve van de minderjarige kinderen Rutgera en Jan. Het betreft 7 hont broekland in Maren in 'd. Overste Deelen' tussen jonker Reinier van Kloetinge en de erfgenamen van Thomas Arntsz. priester en een stuk broekland van 1 morgen in Nuland 'after op Nuwelant' grenzend aan de hoeve op Kaathoven. Servaas c.a. voornd. vestigen nu ten behoeve van Ida d.v.w. Jan de Wolf Klaassen (tocht) en het zusterklooster in Waalwijk ten behoeve van Zoete d.v. Godfried Moons die in dat klooster geprofest is een losbare erfcijns van 6 Karolusgulden vrij van alle huidige en toekomstige belastingen.

De rente mag worden afgelost met 100 Karolusgulden.

3900.

1557, 4 september

Vestiging erfcijns Tafel

Frans Bogaarts z.v.w. Lambert Bogaarts meester van de Tafel van de H. Geest handelend in aanwezig en met toestemming van de provisor Godfried van Veghel schepen die tevens als getuige aanwezig is vestigt ten behoeve van Goyaart Grootaart van Oss ten behoeve van Matthys z.v.w. Goyaart van der Poorten een erfcijns van 81 Karolusgulden. Onderpand is de hoeve van de Tafel in Rosmalen op de Kruisstraat.

De rente mag, mist deze een half jaar van tevoren wordt opgezegd, altijd worden afgelost met 1302 Karolusgulden.

Pachter op de hoeve is Simon z.v.w. Hendrik Voet.

De hoeve bestaat uit onder meer een schaapskooi, verder akkerland, weiland, heide en houtwas.

De oorkonde is later ingeknipt als teken dat de rente is afgelost.

3900 bis

1557, 4 september

Identiek aan nr. 3900. Dit exemplaar was bestemd voor de Tafel.

3900ter

1557, 4 september

Identiek aan nr. 3900.

3901.

1557, 25 september

's morgens het tiende uur

Testament Joost Jansz. Bloemaarts (aanvulling)

Notaris Godfried Adriaansz. die Ruiters clericus van het bisdom Luik oorkondt

Joost z.v.w. Jan 'Bloemarts' wonend in de Postelstraat maakt zijn testament hij is weduwnaar van Katharijne d.v.w. Matthys Bruggeman en thans gehuwd met Berthe d.v. w. Peter van Eldrom
de pest heerst en spaart niemand
hij is nochtans gezond van lichaam en geest
hij wil het testament dat hij op 29 december 1552 ten overstaan van Hendrik Lokeman priester en beneficiaat van de St. Janskerk heeft gemaakt, toen Katryn zijn eerste vrouw nog leefde, en het testament dat hij op 30 juli 1554 maakte, aanvullen met een codicil; hij keurt deze testamenten goed, maar vult ze aan in aanwezigheid en met goedvinden van zijn tegenwoordige vrouw Berthe
hij wil begraven worden met zijn eerste vrouw

legaten

1. aan de fabrieken van de kerken van St. Lambertus in Luik en de St. Janskerk in 's-Hertogenbosch ieder 2 stuivers eens
2. aan de minderbroeders, de bogarden en de clarissen in Boxtel ieder 50 Karolusgulden eens te betalen door degene die hij in zijn eerste testament heeft benoemd tot erfgenaam
3. aan de Tafel van de H. Geest en het Groot Gasthuis het geld dat zich bevindt in een buidel in een kist of koffer staande in de St. Janskerk in het koorke van Onze Lieve Vrouw
4. al zijn kleren moeten door de executeurs worden verkocht en de opbrengst moet worden verdeeld onder de schamele huisarmen; zij hoeven over de besteding geen rekening en verantwoording af te leggen, ook niet aan geestelijken, want hij vertrouwt hen dit helemaal toe
5. aan zijn huidige vrouw Berthe behalve de 200 Karolusgulden die hij haar al bij hun huwelijk heeft geschonken en die hij voor haar heeft belegd in een losrente van 12 Karolusgulden uit onderpanden van Arnd Heym in St. Oedenrode nog een losrente van 18 Karolusgulden uit een hoeve gend. 'ten Velde' in St. Oedenrode; deze rente is lobaar met 300 Karolusgulden; na haar dood gaat deze rente naar de Tafel en het Gasthuis voornd.; de testator heeft deze twee renten gekocht toen hij weduwnaar was
6. aan Berthe het beste bed met de hoofdpeluw van de twee bedden, met twee paar slaaplakens en een Spaanse deken
7. aan Berthe 40 pond tin afkomstig van de helft van het tin dat aan het huis toebehoort
8. aan Berthe 100 Karolusgulden, zij heeft verder geen recht op de rest van de erfenis
9. Berthe behoudt haar eigen kleren en stoffen

Hij benoemt tot executeurs van dit codicil de meesters van de Tafell en het Gasthuis voornd. en

mr. Goort de Ruitter tot adjunct-executeur. Zij krijgen voor hun werk ieder 3 Karolusgulden

Plaats van de handeling:

het woonhuis van de testator in de Postelstraat

Getuigen van de handeling:

Berwijn Arntsz. van Oss en Koenraad Jansz. van Covellens (?)

Taal: Nederlands (behalve het onderschrift dat in het Latijn is geschreven)

Met het stempel van de notaris

3902.

1557, 10 november

**Testament Jan Aart Coytenzoon en zijn vrouw Marie (uittreksel)
erfpacht Gerwen**

Arnd Dirksz. priester en clericus van het bisdom Luik oorkondt.

'Jan Aert Coyten soen' en zijn echtgenote Marie ingezetenen van het dorp Nuenen maken hun testament

zij zijn beiden gezond van lichaam en geest

Zij vermaken aan de kerk van St. Lambertus in Luik 1 stuiver eens
en verder onder andere

aan de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch een losbare erfpacht van 1 malder rogge
verschuldigd door Peter Jan Everartsz. in Gerwen

plaats van de handeling

het woonhuis van de testatoren aan de Schoordijk in Nuenen

getuigen van de handeling

Hendrik Dirksz. en Willem Corstiaan Komansz.

Taal: Nederlands

Met het merkteken van de notaris

3903.

1558, 10 februari

Overdracht erfcijns hoeve Rosmalen-Kruisstraat

Mathijs z.v.w. Goyaart van der Poorten draagt over aan Frans Bogaarts z.v.w. Lamberts Bogaarts
een erfcijns van 81 Karolusgulden (zie nr. 3900)

De rente wordt overgedragen aan Frans Bogaarts als particulier persoon, niet in zijn
hoedanigheid van meester van de Tafel van de H. Geest.

3904.

1558, 28 februari

Uitwinning hoeve Den Dungen

Notaris Andries Oomsz. oorkondt (origineel)

Notaris Jacob Donk secretaris van 's-Hertogenbosch (authentiek afschrift)

Klaas z.v. mr. Jan van der Stegen was door schepenen van 's-Hertogenbosch gericht in een hoeve groot 6 morgen in Den Dungen in Keer grenzend aan het klooster aldaar wegens een achterstallige erfcijs van 10 Karolusgulden gevestigd voor schepenen van 's-Hertogenbosch op 13 juli 1527.

Klaas heeft deze goederen voor 30 Karolusgulden gekocht op 11 februari 1558. Na bekendmaking aan de pui van het stadhuis en in de kapel in Den Dungen wordt het pand nu geveild in de herberg In de Drie Koningen aan de Markt in 's-Hertogenbosch zoals is bepaald in de raminge [van 1495]. Klaas biedt wederom 30 gulden en nog eens 10 gulden in verband met een nieuwe termijn van de rente die is vervallen en alle kosten die tijdens de procedure gemaakt zijn en ook mét de kosten van de drinkgelagen die gehouden zijn en nog gehouden zullen worden. Als iemand 'verbuet' of meer daar voor biedt, dan wordt hij de eigenaar, maar dan moet hij aan Klaas wel binnen veertien dagen de 30 gulden en alle gemaakte kosten betalen.

Vervolgens meldt zich Berwyn Arntsz. handelend namens de Tafel van de H. Geest. De Tafel heeft op dit goed een rente rusten van 8 pond payment die 56 pond achter ligt. De oorkonde waarin deze rente gevestigd wordt is ouder dan die van de rente van 10 gulden. Christoffel en Willem gebroeders en z.v.w. Hendrik Jansz. van der Veerdonk verklaren op dit goed een rente van 6 Karolusgulden te hebben die is gevestigd voor schepenen van 's-Hertogenbosch op 3 april 1538. Deze rente ligt vijf jaar achter. Meester Hendrik Nijhoff heeft op dit goed een rente van 6 ½ Karolusgulden die ook gevestigd is op 3 april 1538 en die drie jaar achter ligt. Tenslotte meldt zich Jaspar van Balen rentmeester van het kapittel van de St. Janskerk met een rente van 5 gulden die één jaar achter ligt. Na verschillende biedingen valt na het uitgaan van de brandende kaars de koop toe aan Hendrik Goossens.

Deze verklaart de koop gedaan te hebben namens Peter z.v. Matthys z.v. Lambert Peters.

Getuigen van de handeling

mr. Jan Brok secretaris van de stad 's-Hertogenbosch

Jan Andriessen en

Joost van Berkel

ingezetenen van 's-Hertogenbosch.

Taal: Nederlands.

De passage over de rente toekomend aan de Tafel van de H. Geest is onderstreept.

3905.

1557, 22 maart (indien Kerststijl)

1558, 22 maart (indien Paasstijl)

Vonnis recht van weg

'Aert Jan Zebersz., Dirck Henricxz. van Helmont, Jan Guetz, Gerit Zebertsz., Willem Henricx z.,

Wouter Jacops z. de smit ende Luybert Hermens z.' schepenen in Herpen oorkonden.

Zij wijzen vonnis in een proces tussen Hendrik Klaasz. gemachtigd door de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch en wonend op een hoeve van de Tafel eiser en Rijk Hermens verweerder aangaande een recht van weg over het land van Rijk.

Rijk heeft enige gezegelde oorkonden getoond.

Het vonnis luidt dat Hendrik de weg mag gebruiken zoals hij altijd gedaan heeft.

Taal: Nederlands

Met het gave schependomszegel van Herpen.

3906.

1557, 10 april (indien Kerststijl)

1558, 10 april (indien Kerststijl)

**Erfdeling Hendrik Rutgers en Hendrikske d.v. Lambert Gerritsz.
land in Geffen en Nuland**

'Eymbert Peters, Jan van Sochel, Jan Herberts, Rutger Henricxz. ende delis henricxz.' schepenen in Geffen oorkonden.

Deling van de nalatenschap van Hendrik Rutgers en Hendrikske Lambert Gerritsdochter. De delers zijn:

1. Servaas en Lambert gebroeders
2. 'Soeltgen ende Rutger' gezusters
3. Dries Lamberts priester en pastoor van Schijndel
4. de voogden van de weeskinderen van Jan Gijsbrechts en wijlen Aleid dochter van Rutger voornd.
5. Hendrik van Gerwen als voogd van zijn kinderen verwekt bij wijlen Aleid d.v.w. hendrik Rutgers voornd.
6. Servaas Hendriksz., Lambrecht Hendriksz. en Thomas Simonsz. van Lith als voogden van Mathea d.v. Gerrit Hendrik Rutgers en Nelleke.

Volgen de zes kavels bestaande uit landerijen in Huland en Geffen.

Taal: Nederlands

Met het gave schependomszegel van Geffen.

3907.

1558, 20 april

Verkoop land St. Michielsgestel - op het Spoel

Hubert z.v.w. Willem Lambertsz. van Gerwen weduwnaar van Adriaantje d.v.w. Andries Jansz. van Dordrecht handelend krachtens het testament dat zij samen gemaakt hebben en krachtens de bevoegdheid die daarin aan hem wordt toegekend, tevens in aanwezigheid en met toestemming van Laurens Willemsz. van Gerwen en Goossen Petersz. voogden van de minderjarige kinderen van Hubert en Adriaantje.

Zij dragen na verkoop over aan Frans Bogaarts meester van de Tafel van de H. Geest een stuk akkerland van 4 lopenzaad in St. Michielsgestel gend. 't Pachtlant' gelege op het Spoel.

De verkoper mag het land altijd terugkopen voor 140 Karolusgulden, mits hij dit één jaar van

tevoren laat weten.

--

Testament Anna van den Stadeakker

Authentiek uittreksel door notaris Jan van Kessel van een clause uit het testament van Anna van den Stadeakker gemaakt op 5 oktober 1558.

Zie nr. 3972.

3908.

1559, 12 januari

Afstand recht van vruchtgebruik land Rosmalen

Anthonia weduwe v. Wouter Jansz. doet afstand ten gunste van Anton, Margriet, Johanna en Jut kinderen van haar en Wouter van het recht van vruchtgebruik op twee stukken akkerland die aan elkaar grenzen en liggen in Rosmalen aan de Kattenbos groot 19 lopenzaad grenzend aan de gemene straat.

3909.

1559, 12 januari

Vestiging erfpacht land Rosmalen

Anthonius, Margriet, Johanna en Jut mede handelend namens Katryn, Liesbeth en Hendrikje, vestigen ten behoeve van Jan z.v.w. Christiaan van den Heuvel een erfpacht van 1 mud rogge uit de twee stukken vermeld onder nr. 3908.

Belas met: de hertogcijs van 25 stuiver, een erfcijns van 2 Wilhelmustuin aan het clarissenklooster in 's-Hertogenbosch, een erfpacht van 2 mud rogge aan de Tafel van de H. Geest in Rosmalen en een erfpacht van 1 vat rogge aan de pastoor van Rosmalen.

In de negentiende eeuw bestond deze erfpacht nog. Zij was toen geregistreerd als lib. 2 fol. 146. Op de rug staat ook nog het nummer 2-145 en 146.

3910.

1559, 27 februari

Overdracht erfpacht Rosmalen

Jan z.v.w. Christiaan van den Heuvel draagt een erfpacht van 1 mud rogge uit onderpanden in Rosmalen (zie verder nr. 3909) over aan Berwinus Arntsz. van Oss. De verkoper van de erfpacht mag deze aflossen zoals in een oorkonde is vastgelegd.

3911.

1559, 15 maart

Erfdeling Berkelmans-Van Spaandonk land in Oisterwijk, Helvoirt, Haaren en Cromvoirt

Authentiek afschrift gemaakt door notaris Nattelmaker in 1602 uit het schepenprotocol van Oisterwijk aangaande de deling van de nalatenschap van Hendrik Berkelmans en Heilke d.v.w. Peter van Spaandonk.

Partijen:

A.

Hendrik z.v.w. Hendrik Berkelmans en wijlen Heilke d.v.w. Peter van Spaandonk.

Aan hem wordt toebedeeld:

1. het oude huis met land groot $4\frac{1}{2}$ lopenzaad in Helvoirt 'aen de Gesel'
2. een stuk weiland van $6\frac{1}{2}$ lopenzaad aldaar grenzend aan de Tafel van de H. Geest
3. de helft van een stuk akkerland groot 16 lopenzaad aldaar 'opt Laer' grenzend aan de Tafel voornd.
4. de helft van 1 morgen ongedeeld hooiland in den Ham in Vught-St. Lambertus
5. de helft rijdend in 1 morgen land gend. de Megeman in Cromvoirt bij Vlijmen
6. een vierde deel van 1 bunder broekland 'int Oirbroeck' in helvoirt
7. 3 lopenzaad in Haaren 'aen de Brekelen'
8. de helft van de helft van een stuk heiveld in Helvoirt 'opt Laer'
9. een erfpacht van 5 lopen rogge uit Helvoirt
10. een erfpacht van $3\frac{1}{2}$ lopen uit Haaren

Belast met de volgende renten: 1 mud rogge en 1 Bosch brood aan het huis 'In den Boog' in 's-Hertogenbosch, 1 malder rogge aan iemand in Oisterwijk, 1 malder rogge aan iemand in Haaren, $5\frac{3}{4}$ lopen rogge 'In den Boog' in 's-Hertogenbosch, een hertogcijs van 4 stuiver en 11 penning hollands in Helvoirt, 16 stuiver aan een altaar in Oisterwijk en het onderhoud van een halve roede van de Helvoirtse Dijk.

B.

Jan Gommers Peynenbochs de jonge gehuwd met Jenneke

Aan hem wordt toebedeeld:

1. een huis en hof groot $4\frac{1}{2}$ lopenzaad in Helvoirt 'aen den Gezel' grenzend aan de Tafel en een steeg
2. een stuk weiland van $3\frac{1}{2}$ lopenzaad grenzend aan de Tafel
3. een stuk weiland van $4\frac{1}{2}$ lopenzaad aldaar
4. de helft van een stuk akkerland van 16 lopenzaad (als A-3)
5. de helft van 1 morgen land (als A-4)
6. de helft van 1 morgen land (als A-5)
7. de helft van 1 bunder (als A-6)
8. 3 lopenzaad akkerland in Haaren 'aen de Brekelen' (als A-7)
9. de helft in de helft enz. (als A-8)
10. een erfpacht van 8 lopen rogge uit Helvoirt
11. een erfpacht van $2\frac{1}{2}$ lopen rogge

Belast met de volgende renten: 1 mud rogge aan iemand in 's-Hertogenbosch, 8 lopen rogge aan de Tafel van de H. Geest in Haaren, 8 lopen rogge ligging onbekend, $5\frac{3}{4}$ lopen rogge In den Boog in 's-Hertogenbosch, een hertogcijs van 4 stuiver en 11 penningen hollands in helvoirt, 16 stuiver aan een altaar in Oisterwijk en het onderhoud van $\frac{1}{2}$ roede in de Helvoirtse Dijk.

C.

Grietke d.v.w. Hendrik Berkelmans

Aan haar wordt toebedeeld:

1. een huis en hof met 24 lopenzaad land in Heukelum onder Oisterwijk
2. 6 ½ lopenzaad soms akkerland dan weer weiland aldaar grenzend aan het klooster op de Uilenburg
3. een stuk heiveld van 14 lopenzaad aldaar
4. een stuk beemd van 8 lopenzaad in Haaren 'opt Aabroeck opte Berckt'
5. een stuk beemd gend. de Wielbeemd groot 4 lopenzaad in Oisterwijk 'opte Hoeven'
6. een erfpacht van 8 lopen rogge uit Helvoirt
7. een erfpacht van 2 ½ lopen rogge ligging onbekend

Belast met de volgende renten:

1 malder rogge aan de Tafel van de H. Geest in Oisterwijk, 1 mud rogge aan iemand in 's-Hertogenbosch, 1 malder rogge woonplaats crediteur onbekend, 5 ¾ lopen rogge aan iemand in 's-Hertogenbosch, 9 stuiver in 's-Hertogenbosch cijns te Oisterwijk, 2 gulden 7 stuiver en 1 ort aan mr. Herman van Aggelen in 's-Hertogenbosch en 1 stuiver 'in den wildenchyns' van Oisterwijk.

D.

Aleid d.v.w. Hendrik Berkelmans.

Aan haar wordt toebedeeld:

1. een stuk akkerland van 14 lopenzaad in Helvoirt 'aen den Gesel'
2. een stuk weiland van 6 ½ lopenzaad aldaar aldaar
3. 3 lopenzaad beemd in Helvoirt op de Langdonk
4. 4 lopenzaad beemd in de beemd als onder A-5
5. een vierde deel rijdend in 1 bunder beemd gend. De Coeleman in Cromvoirt tegenover Vlijmen
6. een vierde deel in 1 bunder hooibroek in het Oudbroek in Helvoirt
7. de helft in de helft van een stuk weiveld in Helvoirt op het Laar
8. een erfpacht van 1 malder rogge uit Helvoirt
9. een erfpacht van 2 ½ lopen rogge ligging niet vermeld

Belast met de volgende renten:

1 mud rogge aan de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch, 1 mud rogge ligging onbekend, 4 ¼ lopen rogge aan een vrouw in 's-Hertogenbosch, ½ lopen rogge aan het Heer Daams gasthuis in 's-Hertogenbosch, 4 stuiver en 11 penningen hollands in een hertogscijns, 11 stuiver aan een altaar in Oisterwijk en het onderhoud van ½ roede van de Helvoirtse Dijk en ¼ roede in dezelfde dijk.

E.

Geertrui d.v.w. Hendrik Berkelmans

Aan haar wordt toebedeeld:

1. een stuk akkerland van 8 lopenzaad in Helvoirt aan de Gezel grenzend aan de kartuizers in Vught
2. een stuk weiland van 14 lopenzaad aldaar
3. een stuk hooibeemd van 9 lopenzaad aldaar in de Schoorstraat
4. een vierde deel in 1 bunder heibroek in het Oudbroek in Helvoirt
5. een stuk land gend. 't Strueken' in Helvoirt groot ¾ vatzaad aan de Gezel
6. 1 lopenzaad beemd op de Langdonk

7. een vierendeel ongedeeld in een stuk heiveld in Helvoirt op 't Laar
8. een erfpacht van 8 lopen rogge ligging onbekend

Belast met de volgende renten:

2 mud rogge aan de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch, 3 kapoenen en 1 steen vlas aan de voornde Tafel en het onderhoud van $\frac{3}{4}$ roede van de Helvoirtse Dijk.

F.

Peterken d.v.w. Hendrik Berkelmans

Aan haar wordt toebedeeld:

1. een huis en hof met 8 lopenzaad land in Haaren aan de Heesakker
2. een stukje land gend. 't Heesterbusselke $\frac{3}{4}$ vatzaad aldaar
3. 1 lopenzaad aldaar
4. een stuk akkerland van 3 lopenzaad aldaar In den Beer
5. een stuk akkerland van 2 lopenzaad aldaar
6. een stuk akkerland van 8 lopenzaad aldaar
7. een stuk land gend. De Poelekker van 2 lopenzaad aldaar
8. een stuk beemd van 1 morgen adaar in 't Abroek
9. 2 $\frac{1}{2}$ lopenzaad beemd aldaar aan de Heesakker
10. een stuk beemd van 1 morgen
11. $\frac{1}{2}$ bunder broek in het Oortbroek onder Haaren
12. een stuk weiland gend. De Halve Weye aan de Heesekker aldaar
13. een heiveld van 3 lopenzaad
14. 'aen den Ruybosch'
15. een erfpacht van 10 $\frac{1}{2}$ lopen rogge in Helvoirt

Belast met:

1 mud rogge aan iemand in 's-Hertogenbosch, 1 mud rogge ligging onbekend, 6 lopen rogge aan iemand in 's-Hertogenbosch, 4 stuiver en 11 penningen hollands in een hertogscijns, 8 stuiver en 1 ort aan een altaar in Oisterwijk, 5 stuiver minus 1 negenmanneke en 4 stuiver aan de gezworenen in Haaren.

Als er meer lasten gevonden worden, dan draagt ieder een zesde deel daarvan.

3912.

1559, 4 april

Overdracht erfcijns Maren

Dymphna d.v.w. Hendrik Michielsz. en Johanna d.v.w. Albert Jansz. en tevens weduwe van Jan Jansz. handelend krachtens dat zij samen gemaakt hebben waarin aan haar als langstlevende de bevoegdheid is verleend draagt over aan Berwinus Arntsz. ten behoeve van de Tafel van de H. Geest een achtste deel van een erfcijns met de achterstallen van 2 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk en 15 stuivers. De rente gaat uit 1 $\frac{1}{2}$ morgen broekland in Maren in een kamp van 3 $\frac{1}{2}$ morgen in 'die Marensche Vortten' grenzend aan vrouwe Adriaantje weduwe van heer Jan 'Backs'. De verkoper van de erfcijns mag deze aflossen zoals is vastgelegd in een afzonderlijke oorkonde.

3913.

1559,